

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

**Taktika služebních zákroků v souvislosti s výkonem služby
pořádkové policie**

Bakalářská práce

Tactics of service interventions in connection with the performance of
the riot police service

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
Mgr. Ing. Radomír HEŘMAN, MBA

AUTOR PRÁCE
Miroslav TOPOL

PRAHA
2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Ve Benešově, dne

Miroslav Topol

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval Mgr. Ing. Radomírovi Heřmanovi, vedoucímu mé bakalářské práce, za rady a věcné připomínky. Dále svým kolegům za trpělivost a v neposlední řadě všem lidem, kteří mi pomohli při hledání podkladů pro moji práci.

Anotace

Záměrem této práce v obecné části seznámit čtenáře s organizací a postavením Policie České republiky z celkového pohledu. Dalším krokem je zevrubné přiblížení činností jednotlivých služeb policie. Následně se tato práce blíže orientuje na Službu pořádkové policie, jakožto páteřní službu, kdy specifikuje její činnosti a základní úkoly a formy činností. Ve své zvláštní části je zaměřena na Pořádkové jednotky Policie České republiky a Pořádkovou jednotku Středočeského kraje, jejich organizaci, strukturu a úkoly spojené s výkonem služby. V poslední části je tato práce zaměřena na hodnocení možností uplatnění a aplikace právních norem, se kterými je spojena činnost policistů pořádkových jednotek při výkonu své služby se záměrem na akci spojenou s reprodukcí techna.

Klíčová slova

policie * služba pořádkové policie * pořádková jednotka * veřejný pořádek * zákrok * úkon

Annotation

The purpose of this work in the general part is to acquaint readers with the organization and position of the Police of the Czech Republic from an overall perspective. The next step is a thorough approach to the activities of individual police services. Subsequently, this work focuses on the Riot Police Service, as the backbone service, which specifies its activities and basic tasks and forms of activities. In its special part, it focuses on the riot units of the Police of the Czech Republic and the riot unit of the Central Bohemian Region, their organization, structure and tasks associated with the performance of the service. In the last part, this work is focused on the evaluation of the possibilities of application and application of legal norms, which are associated with the activities of police officers in the performance of their services with the intention of an event associated with the reproduction of techno.

Keywords

police * riot police service * riot unit * public order * intervention * act

Obsah

1	Úvod	7
2	Postavení Policie České republiky	10
2.1	Struktura PČR.....	10
2.2	Řídící vztahy v PČR.....	11
3	Útvary PČR.....	12
3.1	Služby PČR	13
3.2	Úkoly PČR	14
3.2.1	Etický kodex	16
3.3	Základní úkoly služeb PČR.....	17
4	Služba pořádkové policie.....	21
4.1	Rozsah a charakter úkolů	21
4.2	Rozsah činností	22
4.3	Úkoly a formy činností.....	23
4.3.1	Dozorčí služba.....	24
4.3.2	Obchůzková služba	25
4.3.3	Hlídková služba	25
4.4	Další výkonné články služby pořádkové policie	27
5	Pořádkové jednotky Policie České republiky	31
5.1	Vybrané pojmy	32
5.1.1	Veřejný pořádek	32
5.1.2	Ochrana veřejného pořádku	33
5.1.3	Protiprávní jednání	35
5.1.4	Bezpečnostní situace	36
5.1.5	Opatření	37
5.1.6	Úkon.....	38
5.1.7	Zákrok	39

5.1.8	Zákrok pod jednotným velením	39
5.2	Typy pořádkových jednotek	41
5.2.1	Stálé pořádkové jednotky	41
5.2.2	Nestálé pořádkové jednotky	43
5.2.3	Hlavní rozdíly	44
5.3	Výběr policistů a organizace	45
5.4	Působnost a úkoly	46
5.5	Vysílání a nasazení.....	47
5.6	Jednotný zákrok.....	48
6	Krajská pořádková jednotka policie Středočeského kraje	52
6.1	Struktura KPJ STČK	53
6.2	Složení KPJ STČK.....	55
6.3	Nasazení KPJ STČK.....	56
7	Pořádková jednotka policie ČR a akce techno	58
7.1	Právní regulace akce techno	58
7.1.1	Vymezení podle způsobu pořádání akce typu techno	59
7.1.2	Oprávnění policie v místě konání akce typu techno	60
7.1.3	Pořádkové jednotky a jejich činnost v rámci akce typu techno	62
8	Závěr	64
9	Seznam literatury.....	69
10	Seznam příloh.....	72

1 Úvod

Policii lze ve zkratce charakterizovat jako jednotný bezpečnostní sbor. Mnoho lidí si s touto definicí nejspíš vystačí, ale pokud se člověk více zahloubá do tohoto tématu, tak zjistí, že tato definice není tak zcela jednoznačná. Slovem „jednotný“ bych tedy definoval zájem podílet se na společné věci, tedy výkonu práva a objasňování bezpráví vykonaného na objektech, pro které tu policie je a kterým se zavázala sloužit.

Vzhledem k tomu, že slouží veřejnosti, která je velice rozmanitá, musí tedy z podstaty věcí být rozmanitá sama policie. Postupem času a s tím souvisejícími vyššími nároky na službu veřejnosti se policie rozvinula ve složitou soustavu, která působí v mnoha odvětvích, kde se setkává se specifickou problematikou. Z těchto důvodů můžeme říci, že je policie rozčleněna na jednotlivé segmenty, aby byla zaručena odbornost a profesionalita. Tyto jednotlivé segmenty, které si přiblížíme více v této práci, sice pracují samostatně, ale jejich činnost navazuje vzájemně na sebe. V závěru můžeme tedy konstatovat, že policie pracuje jako jeden organismus.

Jak již bývá pravidlem, tak čím je organismus složitější, tím více je komplikovaný a jinak tomu není ani u Policie České republiky. Výkon povolání policisty je v mnoha ohledech psychicky náročný. Psychickou náročnost tvoří jak tlak uvnitř celého organismu, tak především tlak z vnějšího prostředí. Dovolím si říci, že každý policista, který nějakým způsobem vykonával službu veřejnosti, se dostal do situace, kdy se mu tzv. rozklepala kolena, ať už z obavy o svůj život, život kamaráda ve službě nebo ve vypjaté situaci na místě zákroku. Tento jev pravděpodobně u převážné většiny odezní a člověk vůči těmto jevům otupí nebo jednoduše zjistí, že na toto poslání není vhodným adeptem. Avšak být psychicky odolný nestačí. Jak v této práci zjistíme, tak se v této složitě soustavě najde mnoho míst, kde mimo psychickou odolnost je potřeba také uplatnit fyzickou zdatnost a připravenost.

Záměrem této práce, jak je již v jejím názvu obsaženo, je popsat taktiku zákroků. Pokud se zaměříme na samotné slovo taktika, tak se jedná o slovo, které pochází z řeckého jazyka *taktiké techné*, jehož význam je uváděn jako „umění

seřadit vojsko“. V policejních činnostech lze mluvit o činnostech, které jsou plánované a předem promyšlené tak, aby bylo možné co nejefektivněji dosáhnout žadoucích výsledků. Jedná se o souhrn postupů, úkonů, popřípadě zákroků, které tvoří jeden celek, jež lze označit jako taktiku, která vychází z předem stanovené strategie, která vyplývá z činností a povinností, jimiž se Policie České republiky zabývá.

V rámci obecné části této práce se seznámíme s Policií České republiky jako celku. Zevrubně se seznámíme se základními činnostmi jednotlivých služeb policie.

Následně se zaměříme na Službu pořádkové policie, kterou si blíže popíšeme a seznámíme se s její organizací a úkoly. Služba pořádkové policie je jako celek velice obsáhla a zabývá se mnoha činnostmi, které pracují s různými taktickými postupy, proto se taktéž seznámíme s jejími dalšími výkonnými články, které se specializují na konkrétnější činnosti.

Zvláštní část je pak věnována jednomu konkrétnímu segmentu celého organismu, tedy Pořádkovým jednotkám Policie ČR, jakožto výkonnému článku Služby pořádkové policie. Vzhledem ke skutečnosti, že nasazení pořádkové jednotky je spojené se zákrokem proti většímu počtu osob, k potlačení hromadného narušení veřejného pořádku, koordinaci sportovních utkání nebo zabezpečování různých kulturních akcí, shledávám toto téma jako zajímavé a dost odlišné od ostatních článků Služby pořádkové policie. Neméně zajímavým je také fakt, že zákroky spojené s nasazením pořádkových jednotek jsou pod jednotným velením, kdy za průběh a provedení zákroku jsou odpovědné jen ty osoby, které se podílí na vedení a koordinaci těchto jednotek a nikoliv samotní policisté v nich zařazení. Dalším specifickým je fakt, že způsob, taktika a provedení zákroků je odlišný a v ostatních službách jej budeme jen těžko hledat, stejně tak jako vybavení zakročujících policistů. V této práci se tak blíže zaměříme na specifické pojmy, se kterými se lze setkat jak v rámci pořádkových jednotek, tak v rámci celé Policie ČR. Dále se zaměříme na organizaci, působnost a úkoly pořádkových jednotek.

Pro získání lepšího pohledu na fungování pořádkových jednotek v rámci krajů, se zaměříme na Krajskou pořádkovou jednotku Středočeského kraje, která nám poskytne lepší náhled na strukturu v rámci největšího kraje, zjistíme, jakými úkoly se zabývá a která opatření tvoří její největší část náplně práce.

Závěrem této práce pak je popis činností Pořádkové jednotky spojené s konáním technoparty a s tím spojených oprávnění Policie ČR na místě. Cílem celé práce je především zjistit, zda je koncepce pořádkových jednotek dostačující a v případě jejich nasazení dojít ke zjištění, zda jsou pořádkové jednotky dostatečně připraveny na zajišťování akcí v rámci své působnosti. Dalším faktorem, který se pokusíme v této práci zhodnotit je opora v zákonech při zákrocích. Posledním ze stanovených cílů je pak uvedení možností, které by mohly zlepšit nebo změnit situaci v rámci činnosti a organizace současných pořádkových jednotek.

2 Postavení Policie České republiky

Policie České republiky je upravena zákonem číslo 273/2008 Sb., o Policii ČR, který tuto instituci definuje jako jednotný bezpečnostní sbor, z čehož lze vyvodit, že se jedná o instituci s hierarchickou vnitřní strukturou s pevně danými vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Hlavním znakem, který charakterizuje bezpečnostní sbor, potažmo Policii ČR, je především skutečnost, že chrání veřejný pořádek a bezpečnost osob a majetku v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy.

Působnost policie je teritoriálně vymezena na celé území České republiky, o čemž hovoří § 3 zákona o Policii České republiky, avšak za určitých předpokladů upravených zákonem o Policii České republiky nebo jinými právními předpisy lze působnost policie vymežit i mimo hranice České republiky. Tato úprava je uvedena v § 93 zákona o Policii České republiky.

Dalším charakteristickým znakem Policie České republiky je, že slouží veřejnosti. Policie rovněž předchází trestné činnosti a plní úkoly podle trestního řádu.

Policisté jsou ve služebním poměru k České republice, který je upraven zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dalšími osobami, které mohou plnit úkoly policie, jsou i civilní zaměstnanci, kteří jsou v pracovním poměru dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.

2.1 Struktura PČR

Jak je již výše uvedeno, jedná se o hierarchickou vnitřní strukturu, která je ovšem jako celek podřízena Ministerstvu vnitra České republiky, jež je ústředním orgánem státní zprávy, které vytváří podmínky pro plnění úkolů policie. Ministr vnitra plně odpovídá vládě za činnost policie jako celku a má právo rozhodovat, jakými způsoby bude ministerstvo provádět řízení a kontrolu policie.

Policii České republiky lze strukturalizovat podle Zákona o Policii ČR následovně.

- a) *Policejní prezidium České republiky (dále jen „policejní prezidium“) v čele s policejním prezidentem,*
- b) *útvary policie s celostátní působností,*
- c) *krajská ředitelství policie (dále jen „krajské ředitelství“),*
- d) *útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.¹*

2.2 Řídící vztahy v PČR

Řídící vztahy podle zákona o Policii jsou upraveny pouze v obecné rovině, avšak z obecné právní úpravy lze vyvodit, že ministr vnitra, který stojí v čele ministerstva vnitra, usměrňuje policii při plnění jejich úkolů. Dále je přímým nadřízeným policejního prezidenta, kterého do funkce jmenuje a z ní ho odvolává. V neposlední řadě ministr vnitra odpovídá vládě za činnost policie.

Dále z právní úpravy vyplývá, že policejní prezident stojí v čele policejního prezidia, které řídí činnost Policie ČR a za její činnost je odpovědný ministrovi vnitra.

¹ §6 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky v posledním znění

3 Útvary PČR

„Činnost policie řídí Policejní prezidium České republiky, v jeho čele stojí policejní prezident, který je představeným všech policistů. Policejního prezidenta jmenuje ministr vnitra, jemuž se za činnost policie policejní prezident také zodpovídá. Policejnímu prezidentovi jsou v rámci prezidia podřízeni jeho náměstci: první náměstek (pod kterého spadá služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba pro zbraně a bezpečnostní materiál a operační odbor), náměstek pro službu kriminální policie a vyšetřování (SKPV) a náměstek pro ekonomiku. Součástí Policejního prezidia je také Hudba Hradní stráže a Policie České republiky.“²

Útvary policie s celostátní působností jsou zřizovány ministrem vnitra na návrh policejního prezidenta. V současnosti působí na území České republiky třináct útvarů policie s celostátní působností. Jedná se o následující útvary:

Letecká služba, Ochranná služba, Ředitelství služby cizinecké policie, Útvar pro ochranu prezidenta České republiky, Pyrotechnická služba, Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV, Národní protidrogová centrála SKPV, Útvar speciálních činností SKPV, Útvar zvláštních činností SKPV, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Kriminalistický ústav, Útvar rychlého nasazení, Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy.³ (Organizační struktura viz příloha č.1)

Vzhledem k vysoké specializaci a náročnosti výkonu činností výše uvedených útvarů s celostátní působností, tyto nelze realizovat na úrovni nižších organizačních složek policie, protože jak již z obecného názvu vyplývá, tak často plní úkoly v celostátním, ale i nadnárodním rozsahu. Aby bylo možné dosáhnout pokrytí celého území státu, tak jsou na regionální úrovni v některých případech

² Policie České republiky – Wikipedie. [online].[cit. 10.1.2022] Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Policie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky&oldid=20874778

³ Útvary s působností na celém území ČR – Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online].[cit. 10.1.2022] Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena. Dostupné z:<https://www.policie.cz/clanek/utvary-s-pusobnosti-na-celem-uzemi-cr-312510.aspx>

zřizována detašovaná pracoviště těchto útvarů. Vzhledem k specifickým činnostem těchto útvarů se jejich členy stávají policisté, jejichž hlavním předpokladem pro výkon služby na uvedených útvarech jsou zkušenosti s problematikou daných činností.

Útvary s územně vymezenou působností jsou takové útvary, které vznikly na základě samosprávných krajů, tzn., že dnem 1. ledna 2012 bylo zřízeno celkem 14 krajských ředitelství policie, které mají shodnou územní působnost jako vyšší územně samosprávné celky (viz příloha č. 2).

V rámci krajských ředitelství policie jsou na návrh jejich ředitelů zřizovány policejním prezidentem územní odbory podle jednotlivých okresů. Výjimku tvoří města Brno, Ostrava a Plzeň, která jsou tvořena městskými ředitelstvími a dále hlavní město Praha, které tvoří čtyři obvodní ředitelství. Na úrovni odborů a ředitelství jsou dále jako nižší články zřizovány jednotlivé obvodní a místní oddělení.

3.1 Služby PČR

V rámci policie působí dále služby, kdy některé z nich se dále člení na ředitelství, krajská ředitelství, odbory, oddělení, případně organizační články. Základní rozdělení těchto služeb je následovné.

(1) V policii působí zejména

- a) služba pro zbraně a bezpečnostní materiál,*
- b) služba pořádkové policie,*
- c) pyrotechnická služba,*
- d) služba dopravní policie,*
- e) služba kriminální policie a vyšetřování,*
- f) kriminalistickotechnická a znalecká služba,*
- g) ochranná služba,*
- h) letecká služba,*
- i) služba rychlého nasazení,*

j) služba cizinecké policie ⁴

Výčet jednotlivých služeb je velice obsáhlý, neb jako bylo řečeno úvodem, tak se jedná o velice komplikovaný organismus, který se stále vyvíjí, tedy přizpůsobuje svou strategii a taktiku činností tak, aby se dokázal přizpůsobit trendům a problematice současné doby. Pro každou z výše uvedených služeb jsou tak specifické odlišné úkoly, které při své činnosti plní. Podstata ovšem vychází z úkolů, které jsou společné pro všechny. (Podrobné členění služeb viz příloha č. 3)

3.2 Úkoly PČR

Dle definice uvedené v ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, je činnost a úkoly policie vymezena tak, že „*policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).*“⁵

Policie je nástrojem realizace bezpečnostní politiky a plní úkoly bezpečnostního charakteru. Úkoly policie vycházejí ze zákona o Policii České republiky, kde jsou uvedeny v obecné rovině a lze je vyčíst z jednotlivých částí zákona. Tyto úkoly mají základ v zákonech, předpisech Evropské unie a v mezinárodních smlouvách, které stanovují základní zájmy a hodnoty a jsou součástí právního systému České republiky.

Činnosti, potažmo úkoly policie, lze rozdělit dle jejich charakteru na preventivní a represivní. Cílem preventivní činnosti je dosáhnout takového stavu, který brání výskytu nežádoucího jevu, předchází takovému jevu nebo jej snižuje.

⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009 o organizaci Policie České republiky

⁵ § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění

Jelikož je Policie České republiky sbor bezpečnostní, tak nestačí jednat jen preventivně, ale v případech, kdy prevence nepostačuje nebo již pozbyla účelnosti, je zde nástroj represe. Tento nástroj dává možnost jistého potrestání, které musí být uloženo právní cestou.

Výčet jednotlivých úkolů, které plní policie je velice obsáhlý, neboť jak je výše uvedeno, tak tyto úkoly vycházejí z mnoha zákonů, se kterými je činnost policie spjata. Obecně by se dal jeden z úkolů policie definovat jako ochrana bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku. Ochrana osob musí být prováděna nestranně, tedy bez rozdílu státní příslušnosti, národnosti, barvy pleti a mnoha dalších aspektů, tedy musí být obecně poskytnuta každému stejnou měrou. Ochranou osob je míněna ochrana jak hmotných statků, tak ochrana statků nehmotných, které mají charakter majetku. V případě narušení veřejného pořádku je úkolem policie tento stav zastavit a konat tak, aby došlo k jeho obnovení.

Dalším z neméně podstatných úkolů policie je předcházení trestné činnosti a plnění úkolů podle trestního řádu. V tomto případě se jedná především o odhalování trestných činů a jejich pachatelů a činností s tímto spjatých (vedení vyšetřování, prověřování skutečností, zajišťování důkazů apod.). Vedle trestný činů se policie dále zabývá přestupky, které sama projedná a pokud k projednání není příslušná, oznamuje je příslušným správním orgánům.

Policie dále vykonává úkoly na úseku vnitřní ochrany a bezpečnosti, například ochranu ústavních činitelů České republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod. Rovněž zajišťuje ochranu objektů, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní dohody, kterou je Česká republika vázána. Policie dále dohlíží na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích a spolupůsobí při jeho řízení, vede evidenci a statistiky potřebné pro plnění dalších úkolů.

Ať už policie plní jakýkoliv úkol, je nutné, aby příslušníci při výkonu služby, ale i mimo ni dodržovali jisté zásady, které ovlivňují pohled veřejnosti na policii jako takovou. Vzhledem k tomu, že každý člověk, potažmo policista je, co se týká

mravních postupů, hodnot a norem, odlišný, je nutné, alespoň částečně zajistit, aby tyto odlišnosti měly určité hranice. Vzhledem k uvedenému je tedy nutné, dodržovat při výkonu služby zásady, které stanovuje etický kodex.

3.2.1 Etický kodex

V souvislosti s výkonem služby v rámci policie ČR, který spočívá především ve službě veřejnosti, bylo nutné, aby každý příslušník policie ČR dodržoval určitý postup a přístup k výkonu povolání. Proto bylo nutné vytvořit určitý rámec pravidel, kterými se musí každý příslušník policie ČR řídit. Tyto pravidla jsou zakotvena v Rozkazu policejního prezidenta č. 1/2005 - Etický kodex PČR.

Ač je práce policisty vysokou měrou regulována právními normami, tak se při výkonu služby mnohdy policista dostává do situací, ve kterých nelze vycházet pouze z právních norem. Význam etického kodexu tedy spočívá především ve stanovení mravních principů, hodnot a norem, jejichž primárním cílem je zachovat respekt a důvěru společnosti. Etický kodex se tedy zaměřuje na 5 principů, pomocí kterých chce dosáhnout výše uvedeného respektu a důvěry společnosti. Pojednává o stanovení cílů Policie ČR jako celku, o jejích hodnotách, o závazku vůči společnosti, o závazku vůči ostatním příslušníkům PČR a v neposlední řadě osobním a profesionálním přístupu samotných příslušníků PČR.

Ve své podstatě lze říci, že etický kodex PČR spočívá v uvědomění si poslání policisty, které tkví ve službě veřejnosti, jež musí být vykonávána s úctou a respektem k právům každého člověka.

Osobní a profesionální přístup příslušníku policie ČR je zakotven již při složení služebního slibu, který zní následovně.

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební

*povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.*⁶

Další neméně důležitou normou, která je spjata s Etickým kodexem PČR, je zdvořilost, kdy se hovoří o dodržování cti, vážnosti a důstojnosti, jakožto základní povinnost policisty. Toto je definováno v § 9 zákona č. 273/2008 Sb. o Polici ČR a dalších, které jsou uvedeny v hlavě III. tohoto zákona.

3.3 Základní úkoly služeb PČR

Mimo zájmy a základní úkoly Policie české republiky, které jsou společné pro všechny služby, které jsou její součástí, se jednotlivé služby policie zabývají úkoly, které jsou pro ně více či méně specifické. Tyto úkoly k jednotlivým službám si uvedeme níže.

Služba dopravní policie zajišťuje činnosti spojené s dohledem nad silničním provozem. Jejím primárním úkolem tedy je dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. S touto činností se vážou další úkoly, které jsou spojené s řešením dopravních nehod. Tyto zabezpečují policisté na specializovaných pracovištích. Dále zabezpečuje umístění a užití dopravního značení a dopravních zařízení a dalších činností spojených s užíváním pozemních komunikací a jejich blízkého okolí.

Je nutné zmínit zvlášť intenzivní formu dohledu nad silničním provozem, která je prováděna v rámci dopravně bezpečnostních akcí, kterých se účastní nejen policisté zařazení do služby dopravní policie, ale i policisté z ostatních služeb policie, aby byl zajištěn co největší počet policistů při těchto akcích. Tyto akce sledují především jeden hlavní cíl, kterým je snížení počtu dopravních nehod a jejich obětí.

⁶ *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9. str. 16.

Služba dopravní policie tedy zjišťuje a dokumentuje trestné činy spáchané v souvislosti s porušením zákona o silničním provozu a jedná v souladu s trestním řádem a dále zjišťuje a dokumentuje dopravní přestupky na úseku silničního provozu, které buď sama projednává, nebo je oznamuje k projednání příslušnému správnímu orgánu.

Při své činnosti se řídí převážně zákonem č. 361/2000 Sb., o silničním provozu a vyhláškami spojenými s provozem na pozemních komunikacích.

Služba cizinecké policie se zabývá úkoly v souvislosti s nelegální migrací a plní úkoly na úseku ochrany vnějších hranic. Dále zajišťuje opatření, které souvisí s pobytem na území České republiky. Taktéž v omezeném rozsahu plní úkoly, které se dotýkají mezinárodní a dočasné ochrany. Jedná se o vysoce specializovanou složku Policie České republiky, která se řídí mimo jiné zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů. Služba cizinecké policie působí na území celé České republiky a je přímo podřízena Policejnímu prezidiu České republiky. Běžný občan se s policisty zařazenými do služby cizinecké policie může nejčastěji setkat na mezinárodních letištích, jako je letiště Václava Havla v Praze nebo letiště Brno – Tuřany, aj.

Ochranná služba zabezpečuje ochranu ústavních činitelů, kterým tento nárok vzniká na základě mezinárodních dohod a smluv. Rovněž zabezpečuje ochranu zastupitelských objektů, určených objektů, diplomatických objektů a stanovených sídel. V souvislosti s ochranou chráněných osob také organizuje opatření k zajištění osob a objektů. Ochranná služba rovněž spolupracuje s ochrankami zahraničních státníků při jejich návštěvách v České republice. Ochranná služba je mimo jiné využívána pro osoby, kterým hrozí útok na život nebo zdraví a kterým proto Policie České republiky poskytuje tzv. krátkodobou ochranu.

Útvar pro ochranu prezidenta České republiky je útvarem specializovaným, jehož činnost trvá nepřetržitě, neboť jeho úkolem je zajištění bezpečnosti hlavy státu. Pod ochranu tohoto útvaru dále spadá i zajištění bezpečnosti Pražského hradu a ochrana Českých korunovačních klenotů. Dále zajišťuje ochranu bývalým

prezidentům a osobám, které jsou mezinárodně chráněny. Jeho činností je kromě výkonu osobní ochrany také například pyrotechnická nebo speciální technická ochrana.

Letecká služba je útvar, který má při plnění svých úkolů velkou důležitost. Nasazení letecké služby se využívá především při záchraně lidských životů, pátrání po osobách a pátrání po nebezpečných pachatelích trestných činů. V současné době pod tuto službu patří i činnosti spojené s nasazením bezpilotních leteckých prostředků známých jako „drony“. Letecká služba je významnou součástí integrovaného záchranného systému a spolupracuje s Hasičským záchranným sborem České republiky při evakuaci osob z oblastí postižených živelnou pohromou, požáry nebo z oblastí, kde je ztížená dostupnost. Letecká služba disponuje moderními vrtulníky s moderní výbavou určenou k pátrání po osobách a věcech, dokumentaci situací z výšky, evakuaci osob, ale i k poskytování první pomoci.

Pyrotechnická služba je službou, která vyžaduje velkou odbornost vzhledem k objektům, se kterými tato služba přichází do kontaktu. Pyrotechnická služba zajišťuje činnosti spojené s vyhledáváním, manipulací, přemístěním, zneškodňováním a přepravou munice, pyrotechnických výrobků a nástražných výbušných zařízení. Policejní pyrotechnici rovněž provádějí ohledání míst, kde již k výbuchu došlo a zpracovávají odborná vyjádření a znalecké posudky v oboru kriminalistické pyrotechniky. Spolupracují se všemi složkami integrovaného záchranného systému. Dále jsou využíváni při výcviku, školení a výuce policistů v této oblasti, kterým předávají teoretické znalosti z oblasti policejní pyrotechniky a také provádí praktické ukázky.

Služba kriminální policie a vyšetřování. Hlavním úkolem je odhalování a vyšetřování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů, pátrání po pohřešovaných a hledaných osobách a odcizených věcech. Při svých činnostech využívá policejní evidence, pomoc odborných kriminalistických pracovišť a spolupracuje při vyšetřování trestných činů se zahraničními policejními sbory. Při své činnosti zákon umožňuje policistům využívat operativně pátrací prostředky. Služba

kriminální policie a vyšetřování je dále členěna na útvary, kterými jsou např. pracoviště obecné kriminality, pracoviště hospodářské kriminality nebo pracoviště pátrání po osobách a věcech.

Útvar rychlého nasazení je specializovaným útvarem s celostátní působností, který se zabývá zákroky směřujícími proti teroristům, únosům osob a dopravních prostředků a proti pachatelům zvláště závažných trestných činů. Působí na území celého státu a účastní se i zahraničních operací. Policisté zařazení na tomto útvaru mají specializované výcviky, které zahrnují např. zakročení proti teroristům nebo zločincům zadržujícím rukojmí, proti pachatelům v různých dopravních prostředcích. Tato jednotka má neustálou pohotovost a je kdykoli akceschopná. Policisté musí udržovat výbornou tělesnou a psychickou kondici, dovednosti ve střelbě a taktickém výcviku a podrobují se různým výcvikům a odborným přípravám, někteří policisté mají pak různé specializace.

Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál dohlíží a vykonává právo spojené se zákonem o střelných zbraních a střelivu, dále při svých činnostech postupuje podle správního a kontrolního řádu a kontrolní činnosti na úseku zbraní a střeliva. Dále vydává zbrojní průkazy, licence a evropské zbrojní pasy, organizuje zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu a registruje zbraně. Rovněž pátrají po pohřešovaných zbraních, povolují přepravu zbraní a střeliva a komunikuje o pohybu zbraní s členskými státy Evropské unie.

Poslední ve výčtu služeb Policie České republiky je služba pořádkové policie. S touto službou se více seznámíme v kapitole 4.

4 Služba pořádkové policie

Služba pořádkové policie se dá označit jako univerzální a představuje základní pilíř Policie České republiky. Univerzalita vychází především z četnosti úkolů, které tato služba plní. Škála plněných úkolů vychází jak z kontaktu s veřejností, ze spolupráce s orgány obcí, tak i z jednání s právníky a fyzickými osobami.

Plnění těchto úkolů mnohdy udává směr činnosti dalším organizačním článkům PČR. Z tohoto důvodu má služba pořádkové policie nejčetnější obsazení z pohledu příslušníků policie, a to téměř polovinu. Vzhledem k obsáhlosti plněných úkolů, se policisté při výkonu služby pořádkové policie dostávají k mnoha případům, se kterými si musí umět poradit. Z tohoto důvodu jsou na policisty kladeny vysoké nároky na znalost zákonů, vyhlášek a služebních předpisů, které musí umět aplikovat v praxi.

Dalším faktorem, který má vliv na činnost policisty služby pořádkové policie je mnohdy vysoká psychická a fyzická zátěž, která je zapříčiněna jak vlivem osob, se kterými policista přichází do styku, náročností některých zákroků, prostředím a dobou výkonu služby, tak vztahy a fungováním na pracovišti.

Při své činnosti se řídí zejména zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dále zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a dále v souvislosti s jednotlivými činnostmi např. zákonem č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem, zákonem č. 141/1961 Sb., trestním řádem a zákony č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ale i zákonem č. 361/2000 Sb., o silničním provozu a dalšími právními normami a vyhláškami.

4.1 Rozsah a charakter úkolů

Jak bylo již výše uvedeno, tak služba pořádkové policie spočívá v rozsáhlém množství úkolů, které musí plnit. Vzhledem k rozsáhlosti těchto úkolů v zásadě

velice omezuje možnost užší specializace k jejich zajištění oproti jiným organizačním článkům.

Mezi tyto úkoly lze zařadit především ochranu bezpečnosti osob a majetku, ochranu veřejného pořádku, plnění úkolů v rámci trestního, přestupkového i správního řízení, dohlížení na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Dalším neméně důležitým úkolem je boj proti kriminalitě, který lze chápat v rovině prevence, případně samotného vyhledávání nebo prověřování, z čehož vyplývá další úkol, kterým je provádění trestního řízení a v méně závažných případech řízení přestupkového. Dále se pořádková policie podílí na dohledu nad bezpečností silničního provozu, mimo šetření dopravních nehod spadajících do kompetence služby dopravní policie.

S těmito úkoly je spjata přijímání oznámení o trestných činech a přestupcích, mimořádných událostech a pohřešování osob od občanů. Provádí také pátrání po pohřešovaných osobách a věcech. V rámci plnění úkolů činí potřebná opatření k jejich zdárnému řešení a dokončení.

Vzhledem k tomu, že činnost služby pořádkové policie je v mnoha ohledech univerzální, toto udává jistou výhodu k dalšímu kariernímu postupu jednotlivce, neboť si může vybrat konkrétní obor, ke kterému se dostal během působení v rámci služby pořádkové policie a své zkušenosti uplatnit na specializovaném pracovišti v rámci organizačních článků policie.

4.2 Rozsah činností

Rozsah činností služby pořádkové policie je stanoven jak zákonem o Policii České republiky, který upravuje oblast činností, jimiž se policie zabývá, upravuje práva a povinnosti, jimiž se řídí, tak případně dalšími zákony, právními normami nebo interními akty. Jak je uvedeno v podkapitole výše, rozsah činností služby pořádkové policie je velký a policisté zařazení v této službě se tak musí neustále sebevzdělávat a informovat se o nových právních aktech, novelizacích, rušení právních aktů a orientovat se v interních aktech a metodických doporučeních,

k čemuž slouží v rámci policejního systému Evidence trestního řízení (dále jen „ETŘ“) informační systém zvaný Esiař.

4.3 Úkoly a formy činností

Základními výkonnými organizačními články krajských ředitelství jsou obvodní a místní oddělení, která jsou zřizována k plnění úkolů služby pořádkové policie. Plnění těchto úkolů je upraveno závazným pokynem policejního prezidenta č. 180/2012, kterým je přiměřeně upravena i činnost dalších organizačních článků policie, které plní úkoly služby pořádkové policie.

(1) Oddělení v souladu s principy služby veřejnosti plní úkoly policie především na úsecích

- a) dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a předcházení jeho narušení,*
- b) preventivní činnosti,*
- c) přestupkového řízení,*
- d) spolupráce s orgány územních samosprávných celků při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.*

(2) Oddělení se spolupodílí na plnění dalších úkolů policie souvisejících

- a) s dohledem na bezpečnost a plynulost silničního provozu,*
- b) s trestním řízením,*
- c) se železniční, vodní a leteckou přepravou,*
- d) s pátráním po osobách a věcech,*
- e) s dohledem nad problematikou zbraní, střeliva a výbušnin a bezpečnostního materiálu,*
- f) se zabezpečením ochrany transportů s jadernými materiály v silniční a železniční přepravě (dále jen „ochrana transportu“) na území České republiky,*
- g) se zabezpečením doprovodů a přepravy.*

(3) Oddělení plní další úkoly v součinnosti s dalšími službami policie, případně ve spolupráci s dalšími bezpečnostními sbory a složkami integrovaného záchranného systému, Armádou České republiky apod.⁷

Mezi základní formy činnosti obvodních a místních oddělení policie patří následující:

4.3.1 Dozorčí služba

Jedná se o jednu z nejdůležitějších činností na oddělení, především z důvodu návaznosti na operační středisko, čímž je zajištěna akceschopnost celého oddělení. Další neméně důležitou skutečností je zajištění styku s občany, kteří se se svými podněty, stížnostmi, podáními či oznámeními zpravidla prvotně obrací právě na dozorčí službu. Dále zajišťuje nepřetržitý styk se státními orgány a dalšími organizacemi. Z podstaty uvedených činností je dozorčí služba vykonávána zpravidla nepřetržitě.

Mezi další činnosti, které policista při výkonu dozorčí služby zajišťuje, patří poskytování potřebných základních informací občanům, vysílání policistů k výkonu hlídkové a obchůzkové služby, zabezpečování režimu a chodu v policejních celách, ukládání, vydávání a uschovávání služební zbraně a prostředků potřebných pro výkon služby a zajišťování jejich evidence, kontrola vstupujících osob do objektu policie a zabezpečování oddělení.

Policista, který vykonává dozorčí službu, při své činnosti využívá a vkládá informace do informačních systémů Policie České republiky. Mezi tyto systémy patří například IS Událost, IS Maják, ETR, KSÚ, IS Bedrunka, Telefoto, IS Instruktaž.

Policista zajišťující dozorčí službu rovněž zastupuje vedení obvodního oddělení v době jeho nepřítomnosti a je tak nadřízený ostatním policistům na organizačním článku.

⁷ Čl. 4,5 závazného pokynu policejního prezidenta č. 180/2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie, v posledním znění

4.3.2 Obchůzková služba

Jedná o se činnost, která je vykonávána na základním výkonném článku služby pořádkové policie a je stěžejní. Jedná se o systematickou, kvalifikovanou a zpravidla samostatnou činnost. Je založena na dobré místní a osobní znalosti. Při obchůzkové službě dochází k interakci se státními orgány a orgány obcí, právníckými a fyzickými osobami. Podstatou obchůzkové služby je zajištění veřejného pořádku, předcházení, zabraňování a odhalování trestné činnosti. Dále se zaměřuje na pátrání po osobách a věcech.

Typickým znakem pro výkon obchůzkové služby je okrsek, který má přidělený konkrétní policista, jenž vykonává výše uvedené činnosti. Okrsek je definován v čl. 2, písm. g) ZPPP č. 180/2012 jako „*část územního obvodu oddělení přidělovaná policistům k osobní odpovědnosti a výkonu obchůzkové služby*“. V návaznosti na činnost v daném okrsku, je policista povinen vést a průběžně aktualizovat přehled okrsku. V přehledu okrsku se vedou zejména údaje k osobám, které chtějí nebo jsou povinné s policií spolupracovat, dále pak údaje k zájmovým nebo pohřešovaným a hledaným osobám a v neposlední řadě se v přehledu okrsku vedou informace k objektům, kde se vyskytují nebo zdržují zájmové osoby a k institucím či organizacím, které poskytují veřejné služby.

4.3.3 Hlídková služba

Jako opačnou službu k službě obchůzkové můžeme označit výkon hlídkové služby, která je taktéž upravena závazným pokynem policejního prezidenta 180/2012. Tato činnost bývá zpravidla vykonávána ve vícečlenných nebo smíšených hlídkách.

Hlídková služba již není vymezena okrskem, ale hlídce je přidělen určitý úsek, který je definovaný jako „*přesně stanovená část územního obvodu oddělení (městská čtvrť, ulice, náměstí apod.), ve které je policisty vykonávána hlídková služba*“⁸. Výkon služby se provádí různými formami, mezi které patří pěší,

⁸ Čl. 2, písm. h) závazného pokynu policejního prezidenta č. 180/2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie, v posledním znění

motorizovaná, jízdní, plavební nebo se dají různě kombinovat. Výkon služby je ovlivněn několika aspekty, mezi které patří především rozloha a členění přiděleného úseku, výskyt kriminálně závadových osob na území úseku, případně občanská vybavenost na daném území.

Hlavními úkoly policistů plnících hlídkovou službu jsou odhalování, prošetřování a vyřizování přestupků v blokovém řízení, provádění dílčích úkonů v trestním řízení, pátrání po osobách a věcech, eskorty a střežení osob omezených na osobní svobodě, vyřizování přidělených spisů a dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.

Mimo výše uvedené úkoly sem dále patří dohled na veřejný pořádek, předcházení a zabraňování trestné činnosti a zakročování proti pachatelům trestných činů, dále získávání poznatků k trestné činnosti a mnoho dalších úkolů, které vyplývají ze závazného pokynu policejního prezidenta.

Hlídková služba je koordinována instruktáží, kterou provádí vedoucí oddělení, případně zástupce vedoucího oddělení, je-li pověřen řízením výkonu služby nebo policista určený k řízení výkonu hlídkové služby. Instruktáž se odvíjí od bezpečnostní situace na daném území a nápadu trestné činnosti či páchaných přestupků. Dále je přizpůsobena k plnění úkolů, které policistům vyplývají z přidělených spisů.

Mezi důležité povinnosti, které jsou společné jak pro hlídkovou službu, tak pro službu obchůzkovou, patří dodržování spojení s dozorčí službou a operačním střediskem. K této povinnosti jsou policistům poskytnuty služební technické prostředky, jimiž jsou radiostanice a mobilní bezpečné platformy. Tato povinnost slouží především k zajištění rychlé a pružné reakce v případě potřeby řešení události, která spadá do kompetence policie, tedy k rychlému nasazení sil a prostředků a dále také k zajištění bezpečnosti samotných policistů, kteří si kromě předávání informací pomocí těchto prostředků mohou požádat o pomoc a podobně.

Dalším znakem, který je společný pro hlídkovou a obchůzkovou službu je stanovení kontrolních bodů. Tyto jsou zpravidla obsaženy v přidělené instruktaži s odkazem na konkrétní čas a místo. Slouží především ke komunikaci s policisty a jejich kontrole. V případě, že policista či hlídka nemůže z nějakého důvodu provádět nebo dokončit ve stanovenou dobu a na stanoveném místě činnost, tak je povinností tuto skutečnost oznámit dozorčí službě nebo operačnímu středisku.

Mimo úkoly, které plní obvodní a místní oddělení v rámci pořádkové policie, jsou dále zřízené další výkonné články. Tyto články jsou zřízeny zejména proto, že vykonávají činnosti ve specifickém prostředí, zaměřují se na konkrétní problematiku, disponují speciálním vybavením nebo vyžadují konkrétní odbornost a při svých postupech využívají různé taktiky zákroků. Z těchto důvodů je proto vhodnější, aby byly samostatné. S těmito články se seznámíme v následující podkapitole.

4.4 Další výkonné články služby pořádkové policie

Vzhledem k rozmanitosti a obsáhlé problematice úkolů, na jejichž plnění se podílí služba pořádkové policie, existují další výkonné články, které se svou specifickou činností podílí na často náročných činnostech s touto službou spjatých. Mezi tyto články se řadí následující:

Oddělení hlídkové služby, jehož činností je především rychlá reakce na přijatá oznámení od občanů, dále pak obecně zajišťuje ochranu veřejného pořádku a provádí šetření k trestným činům a přestupkům spáchaných v místě působnosti a rovněž dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. Specifikace činností služby hlídkové služby vyplývají, jak je již výše uvedeno, ze ZPPP č. 180/2012. Činnost těchto policistů je mírně odlišná od činností policistů zařazených na obvodní a místní oddělení, kdy tito policisté nemají přidělené spisy a z důvodu okamžité akceschopnosti je při jejich činnosti upuštěno od úkonů, které jsou časově zdlouhavé a hlídka by tak nemohla být na delší dobu k dispozici.

Dalšími významným články služby pořádkové policie jsou Zásahové jednotky krajských ředitelství policie. Tyto jednotky jsou určeny především k zákrokům proti

pachatelům zvláště závažných trestných činů, při nichž provádí jejich zadržení či zatýkání. Dále se specializují na zákroky proti teroristům, únoscům osob či dopravních prostředků, kde provádí prvotní opatření. K dalším úkolům zásahových jednotek patří ochrana objektů, ochrana nebo obnovení vnitřního pořádku a bezpečnosti nebo záchranné práce.

Poříční oddělení zajišťuje ochranu veřejného pořádku především na významných vodních tocích a v jejich blízkosti, dohlíží nad dodržováním plavebního řádu a dodržování zákona o vodách, chrání veřejný pořádek na vodních plochách a řeší přestupky s ním související a také odhaluje trestné činy. Vzhledem ke specifickému prostředí, kde působí, taktéž provádí pátrání po utonulých nebo pohřešovaných osobách nebo vyhledává různé předměty týkající se trestné činnosti. Podílí se na odstraňování následků povodní a jiných živelních pohrom. V rámci této služby jsou zde zařazeni i policejní potápěči, kteří jsou vycvičeni k potápění v otevřených vodách s hloubkou až 40 metrů a pátrají pod hladinou řek, jezer a vodních nádrží a pátrají po obětech trestných činů, po utonulých, po věcech pocházejících z trestné činnosti nebo po věcech sloužících ke spáchání trestné činnosti.

Oddělení služební hipologie nebo také jízdní policie je specifická s ohledem na výkon služby na koních. Služební hipologie se specializuje na výcvik koní a jezdců. Tato služba je uplatnitelná u mnoha činností, především na hromadných akcích, kde budí velký respekt. Dále se uplatňuje při různých pátracích akcích v těžko přístupném terénu a celkově se podílí na ochraně veřejného pořádku

Oddělení služební kynologie plní činnosti spojené s nasazením služebních psů. Jedná se jak o služební psy vycvičené k vyhledávání osob a věcí, tak i o speciálně vycvičené psy, kteří se specializují na vyhledávání drog, zbraní a výbušnin nebo vyhledávání lidských ostatků. Služební kynologie se dále zabývá i vlastním výcvikem a odchovem služebních psů a dále výcvikem psovodů. Nasazení služebních psů není jen výsadou služby pořádkové policie, ale prolíná se dalšími službami jako je například cizinecká policie, ochranná služba nebo se uplatňují v kriminalistice při vyhodnocování pachových stop.

Další výkonný článek služby pořádkové policie bychom těžko hledali na jiném místě než v hlavním městě České republiky. Jedná se o Oddělení METRO, jehož místem působnosti jsou veřejné i neveřejné prostory a dopravní prostředky v pražském metru. Při své činnosti dohlíží na veřejný pořádek a dodržování předpisů a řádů dotýkajících se činnosti, provozu metra a přepravy osob v metru a dále zabezpečují kamerové systémy instalované v prostorách metra.

Pohotovostní a eskortní oddělení je jakousi servisní složkou, která svůj servis poskytuje všem ostatním útvarům policie. Svou činnost zaměřuje na eskorty osob omezených na osobní svobodě a zajišťuje jejich ostrahu v policejních celách. Dále také spolupracuje se státními zastupitelstvími, soudy a dalšími institucemi.

Dalším výkonným článkem služby pořádkové policie v tomto výčtu je Pohotovostní motorizovaná jednotka. Jedná se o jednotku, která je svou působností výsadně svázána s Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy, tedy působí na celém jeho území. Její činnost spočívá ve schopnosti rychle a účinně zakročit na místě události, kde je schopna soustředit větší počet policejních sil.

Antikonfliktní týmy jsou obvykle spjaty s nasazením pořádkových jednotek, neboť úkolem antikonfliktních týmů je právě snaha předejít páchání protiprávního jednání především prostřednictvím přímé komunikace s účastníky rizikových událostí, jako jsou například různé sportovní nebo kulturní akce, demonstrace a podobně.

Každý z těchto výkonných článků provádí takovou činnost, která je více či méně specifická pro každý z nich, avšak nesou i společné znaky. Jedním z těchto znaků je psychická a fyzická náročnost, která je kladena na každého příslušníka policie. Dalšími ze společných znaků jsou povinnosti, které jsou na tyto služby a jejich příslušníky kladeny, a které přímo vyplývají ze zákona o Policii České republiky a dalších právních norem. Aby však každý policista mohl dostát svým povinnostem, tak mu z těchto zákonů vyplývají i mnohá práva, které může při výkonu své služby v oprávněných případech aplikovat a může tak docílit zdárného výsledku svého jednání, i když přitom mnohdy zasáhne do práv a svobod

ostatních osob. Jak jsem již výše uvedl, tak tyto práva a povinnosti, které jsou společné pro všechny příslušníky policie ČR zařazené na útvarech PČR a výkonných člancích, mají společný cíl, kterým je ochránit život, zdraví, osobní svobodu, majetek a veřejný pořádek.

Posledními z výčtu dalších článků služby pořádkové policie a kterým se budeme věnovat více podrobněji níže v této práci, jsou Pořádkové jednotky a Speciální pořádkové jednotky krajských ředitelství policie. Tyto slouží pro zajištění bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku a bezpečnosti. Specifickými znaky těchto jednotek jsou zákroky pod jednotným velením, speciální výstroj a výzbroj a větší počet policejních sil a prostředků, čímž se značně odlišují od ostatních služeb. Jejich problematika, potažmo strategie a taktika zákroků, je v mnoha ohledech zajímavá.

5 Pořádkové jednotky Policie České republiky

„Pořádkové jednotky jsou v dnešní době neodmyslitelnou součástí Policie ČR. Pořádkové jednotky působí na území krajského ředitelství policie na územního odboru v rámci tohoto ředitelství, vyžaduje-li to bezpečnostní situace.“⁹ Plní specifické úkoly při ochraně bezpečnosti osob a majetku, působí při ochraně veřejného pořádku a provádějí opatření k jeho obnově, pokud byl závažným způsobem narušen. Tito příslušníci jsou vybaveni speciální výstrojí a výzbrojí, jako jsou protiúderové komplety, ochranné přilby, masky a štíty, tonfy, zásahové výbušky nebo slzotvorné granáty. Pořádkové jednotky jsou nasazovány zejména při bezpečnostních akcích, kde je potřeba většího počtu policejních sil a prostředků, dále se uplatňují při pátracích akcích a při plnění úkolů integrovaného záchranného systému v případě živelních pohrom nebo průmyslových haváriích.

Je důležité zmínit, že členy pořádkových jednotek, mimo ty stálé, jak si uvedeme níže v této práci, jsou policisté z různých služeb policie, ať už policisté služby pořádkové policie, tak i dopravní policisté, policisté zařazení na službě kriminální policie a vyšetřování a další. Z toho důvodu mají pořádkové jednotky zřízené specializované výcviky, kde si sjednocují postupy, nacvičují zákroky pod jednotným velením a navzájem se poznávají a získávají si důvěru jeden v druhého. Výcviky jsou pořádány na úrovni územních odborů, kde se schází menší počet družstev a obvykle jsou cíleny na základní postupy zaměřené na standardní taktiky a sestavy. Dále jsou výcviky na úrovni krajských ředitelství, kde se nacvičuje koordinace více družstev v rámci zájmových objektů či prostor, kde se pravidelně pořádají kulturní a sportovní akce. Pro autenticitu jsou na tyto výcviky zpravidla přizváni figuranti, obvykle z řad policie, armády a případně jsou osločovány školská zařízení. Méně častá jsou pak republiková cvičení, která jsou určena spíše pro velitele družstev a skupin ve spolupráci s dalšími složkami ISZ.

⁹ DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1.), str. 131.

Hlavním důvodem vzniku pořádkových jednotek byla potřeba mít k dispozici útvar sestávající z většího počtu policistů, kteří budou řádně vyzbrojeni, vyzbrojeni, vycvičeni a vyškoleni a budou schopni okamžitě zakročit.

Základním právním předpisem upravujícím činnost pořádkových jednotek je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR a dále pak ZPPP č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, jenž udává, že *„tento pokyn upravuje postup Policie České republiky (dále jen „policie“) při provádění opatření k omezení negativních jevů ovlivňujících bezpečnostní situaci, využívání pořádkových jednotek, antikonfliktních týmů a prvosledových hlídek při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, organizaci pořádkových jednotek a prvosledových hlídek, jejich výzbroj, výstroj a materiální a technické zabezpečení.“*¹⁰

5.1 Vybrané pojmy

V souvislosti s výkonem služby pořádkových jednotek a speciálních pořádkových jednotek se v této práci setkáme s mnoha pojmy. Tyto pojmy je nutné vysvětlit, abychom správně pochopili problematiku spojenou s výkonem této služby a lépe jí tak porozuměli. Základní pojmy rozebereme podrobněji v podkapitolách níže.

5.1.1 Veřejný pořádek

Veřejný pořádek lze chápat jako dodržování norem chování jak neprávnických, tak i těch právních, které jsou stanoveny v právních normách českého právního řádu, neboť pro tento pojem neexistuje žádná legální definice. Jedná se tak o neurčitý právní pojem, který se ovšem prolíná mnoha zákony a vyhláškami.

Dle dostupné literatury lze veřejný pořádek definovat jako *„Souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných. Jsou upraveny právními i neprávními normativními*

¹⁰ Čl. 1 závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, v posledním znění

*systemy a jejich zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.*¹¹

Vzhledem k tomu, že se jedná o neurčitý právní pojem, je nutné jeho výklad přizpůsobit dané situaci, které se přímo dotýká, tedy je objektem skutkové podstaty.

Jako příklad narušení veřejného pořádku, který je spojený s činností služby pořádkové policie, může posloužit výklad skutkové podstaty § 5, odst. 1, písm. k) zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích, který udává, že *vnese na organizované sportovní utkání pyrotechnický výrobek nebo v místě takového utkání, cestou na takové utkání anebo cestou zpět z takového utkání pyrotechnický výrobek použije.*

5.1.2 Ochrana veřejného pořádku

Ochranu veřejného pořádku můžeme definovat jako souhrn právních, politických, sociálních a jiných dalších opatření zajišťujících zabezpečení pořádku ve společnosti. Jak je definováno v kapitole výše, veřejný pořádek je jakýsi souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají v místech veřejných a veřejnosti přístupných. Z toho logicky vyplývá, že ochrana veřejného pořádku je tedy zajišťována veřejně, na místech veřejnosti přístupných a slouží veřejnosti, nikoli pro zachování soukromoprávních vztahů.

K ochraně veřejného pořádku je určena především Policie České republiky, jejíž činnost spadá do kompetence Ministerstva vnitra, v rámci obcí a měst pak Městské a obecní policie, jiné bezpečnostní sbory, ale i jiné soukromé bezpečnostní složky, tyto většinou za úplatu a mající jasně vymezené úkoly a s nimi spojená opatření.

Ochranu veřejného pořádku můžeme rozdělit na dvě základní formy. První formou je tzv. normotvorná a druhou formou je pak výkonná.

¹¹ MACEK, Pavel a David ZÁMEK. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5. str. 11

Normotvornou formu zajišťuje stát a jeho zákonodárné instituce. Příslušné státní orgány a instituce provádějí ochranu veřejného pořádku za účasti občanů. Obsahem jejich činnosti je právní regulace vztahů ve společnosti, kontrola jejich dodržování, provádění opatření s cílem předcházet narušování veřejného pořádku a případně obnovení již vzniklého narušení veřejného pořádku.

Další složkou podílející se významně na normotvorné činnosti pro oblast veřejného pořádku jsou základní územní samosprávné celky, jako jsou kraje a obce. Tyto vydávají v samostatné působnosti a své kompetenci obecně závazné vyhlášky, které jsou v souladu s právními normami vyšší právní síly a kterými upravují následnou výkonnou část ochrany pořádku a klidu ve společnosti.

Výkonná forma ochrany veřejného pořádku je pak zajišťována Policií ČR, obecní policií a dalšími výkonnými subjekty, které jsou ve své působnosti, pravomoci a kompetenci na základě zákonných ustanovení oprávněny nedodržení právních norem týkajících se veřejného pořádku a jeho ochrany v rámci své působnosti potrestat. Výkonná forma je tedy zaměřena na dodržování jednotlivých právních norem a společenských pravidel, které si společnost vytvořila a v souladu se zákonem jsou oprávněny i k vynucení jejich dodržování.

Jak je tedy patrné, hlavním subjektem zajišťujícím ochranu veřejného pořádku je Policie České republiky. Ta se v této oblasti řídí především zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, dále zákonem č. 141/1961 Sb., trestním řádem, zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a dále vyhláškami krajů, obcí a měst a nařízení ministerstev. Protože Policie české republiky slouží veřejnosti a zastupuje tak v této oblasti stát, jakožto orgán veřejné moci, je i její činnost v této oblasti regulována a zároveň chráněna jednotlivými právními normami. Jako příklad takové ochrany se nabízí ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve kterém je uvedeno, že *„fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.“* Za takový přestupek je dle stejného zákona možné uložit pokutu až do výše 10.000 Kč.

V současné situaci způsobené celosvětovou pandemií onemocnění Covid 19 vstoupila v různých obdobích v platnost nová nařízení vlády a vyhlášky, kdy Policie České republiky byla pověřena kontrolou a vynucováním jejich dodržování a spolupracovala tak například i s hygienickými stanicemi, ať už se jednalo o kontrolu dodržování těchto norem, či řešení jejich porušování a nedodržování. Z tohoto důvodu se v průběhu pandemie Covid 19 pohlíželo a pohlíží na tento bezpečnostní sbor více jako na represivní složku, nežli složku preventivní a ochrannou, což vyústilo i ve vznik většího nerespektování příslušníků bezpečnostního sboru ze strany veřejnosti a většího napětí ve společnosti, kterému Policie České republiky jako jedna z mála bezpečnostních složek musela a musí čelit.

5.1.3 Protiprávní jednání

Aby bylo možné definovat protiprávní jednání, je nejdříve podstatné vědět, co je předmětem právního jednání. Právní jednání označuje ustanovení § 545 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník tak, že *„právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.“* Právně lze jednat konáním nebo opomenutím.

Je to tedy stav, kdy svéprávná osoba nabývá práva a také se zavazuje k povinnostem a jedná se o projev vůle člověka s právními následky.

Protiprávní jednání je tedy jednání takové osoby v rozporu s právem, kdy následkem takového jednání je delikt. Deliktem se označuje jakékoli porušení práva nebo právem stanovené povinnosti a jedná se o škodlivé jednání vůči společnosti.

V trestním právu se setkáváme s delikty, které trestní právo označuje jako trestné činy, které jsou dle závažnosti dále rozděleny na přečiny, zločiny a zvláště závažné zločiny. Pojem trestný čin je blíže definován v ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, který udává, že *„trestným činem je*

protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“

Dalšími delikty spadajícími do oblasti veřejného práva jsou pak přestupky. Přestupek blíže definuje ustanovení § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v němž je uvedeno, že *„přestupek je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“*

Ať už se jedná o přestupky nebo trestné činy, důležitou roli v jejich šetření, dokumentaci a v řízení, hraje Policie České republiky. V rámci své působnosti a kompetenci provádí různá šetření a další úkony směřující k objasnění věci a postupují tak v souladu s jednotlivými právními předpisy. V trestním právu je důležité řídit se především zásadou „ultima ratio“, tedy že na protiprávní jednání je třeba reagovat prostředky trestního práva až v krajních případech k dosažení nějakého cíle.

5.1.4 Bezpečnostní situace

Definice bezpečnostní situace dostupná na webových stránkách Ministerstva vnitra České republiky ji vykládá jako *„Výslednici procesů a vztahů ve sféře nevojenské a vojenské bezpečnosti, je souhrnem vztahů politického, kulturně-sociálního, ekonomického, vojenského a ekologického prostředí jako celku. Bezpečnostní situace je spoluurčena vnitrostátními a mezinárodními bezpečnostními poměry: je ovlivňována parametry vnitřní a vnější bezpečnosti státu a celým souborem aktivit zahraniční politiky, ekonomického rozvoje státu, sociální stability, rozvoje demokracie a respektování lidských práv a souborem bezpečnostních důsledků, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků státu.“¹²*

¹² Bezpečnostní situace – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 20.1.2022] Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-situace.aspx>

Bezpečnostní situace je tedy vnímána a určena především ze strany státu na základě informací získaných v rámci udržování mezinárodních vztahů, na základě správy jednotlivých bezpečnostních složek státu a jejich dostupných ozbrojených sil a prostředků, jakož i jejich personální obsazenosti, vybavenosti a akceschopnosti. Stát musí reagovat na všechna ohrožení bezpečnostní situace, ať už vně nebo uvnitř státu a měl by aktivně a včas předcházet jejímu narušení. V neposlední řadě by měl dobrou bezpečnostní situaci podporovat v rámci bezpečnostní politiky, utváření vhodných životních podmínek pro své občany a zajistit fungování státu a společnosti v souladu s mezinárodními úmluvami, zásadami týkajícími se respektování lidských práv a svobod a prosazováním zákonnosti.

Bezpečnostní situaci však vnímá každý občan státu, jelikož jsou v dnešní době snadno dostupné informace ze světa i uvnitř státu a každý člověk má svůj vlastní pohled a názor. V souladu s Mezinárodní úmluvou o lidských právech je svoboda myšlení a projevu zaručena, ale ze strany státu by měla být korigována tak, aby takový projev nezasahoval do práv ostatních a nenarušoval tak vývoj bezpečnostní situace uvnitř státu vznikem nějakých nepokojů nebo jiných závažnějších ohrožení bezpečnostní situace státu. I v této oblasti má významnou úlohu a postavení Policie České republiky, která například zajišťuje, aby při hlášených demonstracích či sdružování většího počtu osob vyjadřujících své názory k různým společenským, politickým a bezpečnostním otázkám, nedocházelo k protiprávnímu jednání, agresí, násilí, projevům diskriminace a nebyla tak bezpečnostní situace narušena. S tímto souvisí i zřízení různých bezpečnostních opatření.

5.1.5 Opatření

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti definuje opatření jako „*bezpečnostní opatření prováděné policií a jinými subjekty¹⁾ k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, policejní opatření prováděné policií k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, policejní akce, kterou je jednorázová nebo časově omezená akce vyhlášená k provedení*

policejních opatření, kterou nelze zajistit běžným výkonem služby na určeném území, s nasazením zpravidla většího počtu sil a prostředků policie; za policejní akci se nepovažují postupy prováděné v rámci operativního zpracování a nepředpokládané akce a činnosti organizované k plnění úkolů policie.“¹³

5.1.6 Úkon

Úkonem se ve smyslu zákona o policii rozumí výkon konkrétní pravomoci policisty dle zákona a který není zákrokem.¹⁴ Při provádění úkonů by měl policista v případech, kdy to situace dovoluje, prokázat svou příslušnost k bezpečnostnímu sboru služebním stejnokrojem s identifikačním číslem, služebním průkazem, odznakem služby kriminální policie nebo ústním prohlášením „policie“. Policista provádí úkony a řídí se při tom zejména zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Mezi úkony řadíme veškeré úkony, které nejsou služebními zákroky. Při provádění úkonů policisté využívají různá oprávnění stanovená například v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v zákoně č. 141/1961 Sb., trestním řádu nebo v zákoně č. 361/2000 Sb., o silničním provozu a mnoho dalších. Protože Policie České republiky je bezpečnostní sbor zastupující státní moc a sloužící veřejnosti, je před provedením úkonu, pokud to situace dovolí, policista povinen poučit osobu dotčenou úkonem o právním důvodu úkonu, o jejích právech a povinnostech s úkonem spojených. V případě, že to situace nedovoluje, je povinen osobu dotčenou úkonem poučit ihned, jakmile to okolnosti dovolí. Jednáním policisty nesmí vzniknout osobám dotčeným úkonem i nezúčastněným osobám bezdůvodná nebo nepřiměřená újma.

Mezi úkony můžeme zařadit prokazování totožnosti, podávání vysvětlení, provádění neodkladných a neopakovatelných úkonů na místech činu, jako je ohledání místa činu, fotodokumentace, aj., administrativa a také komunikace s veřejností a institucemi.

¹³ Čl. 2 závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, v posledním znění

¹⁴ § 10 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

5.1.7 Zákrok

Ve smyslu zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky se zákrokem rozumí úkon, při kterém dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití.¹⁵

Před provedením zákroku je policista povinen, pokud to okolnosti a povaha služebního zákroku dovolí, užít odpovídající výzvy, popř. výzvy s výstrahou.

Služebním zákrokem by neměla osobám dotčeným zákrokem a nezúčastněným osobám vzniknout bezdůvodná újma, a aby zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem.

V případě, že při služebním zákroku, při kterém bylo užito síly, dojde ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.

O zákrocích policistů, stejně tak jako o každém omezení osobní svobody osob, je vyrozuměn přímý nadřízený policisty a v praxi zpravidla operační důstojník IOS nebo dozorčí služba. Osoba musí být vždy vyrozuměna o právních důvodech služebního zákroku a o jejích právech a povinnostech.

Každý je povinen uposlechnout výzvy policisty a v případě, že tak neučiní, vystavuje se nebezpečí služebního zákroku nebo postihu za přestupek.

5.1.8 Zákrok pod jednotným velením

„Zákroky pořádkových jednotek jsou specifickým druhem služebních zákroků. Jejich specifičnost spočívá zejména v jednotném zákroku, který je prováděn soustředěnými silami a prostředky Policie České republiky v určitém místě a čase pod jednotným velením, při němž rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel pořádkové jednotky, případně jemu nadřízený velitel a při jehož

¹⁵ § 10 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění

*provádění policista nemá povinnost provést jiný úkon nebo opatření.*¹⁶ Zákrok pod jednotným velením je upraven ve článku 11 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Odlišností od běžného zákroku je tedy především fakt, že o jeho provedení, průběhu a ukončení rozhoduje pouze jeden policista, kterým je velitel pořádkové jednotky a také za něj zodpovídá. Vzhledem k tomu, že při jednotném zákroku zpravidla dochází ke zraněním osob jak na straně policie, tak na straně, proti které se zakročuje, zákroky bývají často mediálně sledované a v očích veřejnosti se policie stává pouze represivní složkou. Proto je nutné takovýmto zákrokům předcházet. Z těchto důvodů je před provedením jednotného zákroku, pokud to situace dovoluje, využít prostředky k jeho možnému odvrácení. Mezi tyto možnosti patří především výzvy policie, případně nasazení antikonfliktního týmu.

Provedením zákroku nesmějí být dotčeny osoby, které události jen přihlížejí nebo osoby, které v místě události vykonávají povolenou činnost, pokud se svým jednáním nedopouštějí protiprávního jednání. V případě potřeby lze osoby, které se nedopouští žádného protiprávního jednání, vyzvat, aby se v určitém místě nezdržovali, nevstupovali do něj nebo aby v určitém místě setrvali, což je umožněno oprávněním, které je uvedeno v § 43 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky.

Použití donucovacích prostředků a zbraně je pak specifikováno v ustanoveních § 51-58 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii české republiky, kterými se členové pořádkových jednotek řídí. Speciálním ustanovením pro pořádkové jednotky je pak ustanovení § 59 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který konkrétněji upravuje použití donucovacích prostředků a zbraně pod jednotným velením.

¹⁶ DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1. str. 128

5.2 Typy pořádkových jednotek

Obecnou charakteristikou pořádkové jednotky je, že se jedná o skupinu policistů, kteří jsou jednotně organizováni a speciálně vycvičeni k provádění zákroků pod jednotným velením a dále k zákrokům proti davům lidí a k udržení veřejného pořádku při protestech, výtržnostech nebo různých sportovních, kulturních nebo jiných mimořádných akcích. Pořádkové jednotky se dále dělí na Stálé (speciální) pořádkové jednotky (dále jen „SPJ“) a pořádkové jednotky krajských ředitelství (dále jen „PJ KŘP“).

5.2.1 Stálé pořádkové jednotky

Stálá pořádková jednotka vznikla v Praze v roce 1995 na základě rozkazu Policejního prezidenta České republiky. Další stálé pořádkové jednotky pak vznikly v roce 2009.

Jedná se o útvar, který obsahuje speciálně vycvičené a vybavené policisty, kteří jsou schopni efektivně a rychle reagovat na ohrožení bezpečnosti osob, veřejného pořádku nebo majetku. V současné době je známá pod názvem Speciální pořádková jednotka a tyto jednotky se na území České republiky nacházejí na čtyřech místech, konkrétně v Praze, Ústí nad Labem, Brně a ve Frýdku-Místku.

Speciální pořádková jednotka spadá pod krajská ředitelství Policie České republiky a nasazuje se v případech mimořádných událostí, živelních pohrom, při rizikových sportovních nebo kulturních akcích, demonstracích, pátrání po osobách a rovněž při zajišťování ozbrojeného doprovodu, například při přepravě cenin.

Její hlavní úkolem je tedy ochrana bezpečnosti osob, majetku a ochrana veřejného pořádku.

Členové SPJ musí být extrémně psychicky odolní, aby zvládali vyhozené situace, zákroky proti davům lidí a zasahování při výtržnostech, kde je časté riziko újmy na zdraví. Každý z členů tedy prochází psychotesty a testy fyzické způsobilosti. Policisté musí být velmi dobře takticky, fyzicky, profesně, ale i

psychicky připraveni. Vzhledem k tomu, že se jedná o skupinu policistů, kteří si musí naprosto důvěřovat a musí se jeden na druhého stoprocentně spolehnout, může se stát, že při výběru nového člena uchazeč projde oficiálním výběrovým řízením, ale vzhledem k osobním předpokladům se členem stát nemusí.

Odlišná je i výstroj a výbroj tohoto útvaru. Typickou výstrojí je černá policejní kombinéza, těžké vysoké boty, kukly, protiúderové přilby a komplety, taktické rukavice, balistické vesty či plynové masky. Výstroj je ohnivzdorná. Ke standardní výbroji policisty jsou pak navíc připojeny speciální vrhače, pepřové obranné prostředky, tasery, protiúderové štíty, taktické pouzdro na zbraň, závěsná pouzdra na vybavení umístěvaná na protiúderový komplet, tonfa, útočný nůž, jednorázová pouta, svítilna, osobní hasicí sprej a malá lékárnička. Dále bývají vybaveni osobními kamerami a různými záznamovými zařízeními.

Výcviky a služební příprava SPJ je ukotvena v ZPPP č. 4/2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie ČR, konkrétněji v čl. 4 a dále v ZPPP č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. V rámci těchto výcviků nacvičují mimo jiné vniknutí do objektů, ozbrojené doprovody, využívání speciální techniky, vytlačování vozidlem a využití vodního stříkače apod. Po absolvování vstupního kurzu pro nováčky jsou policisté zařazeni do družstev, která se dále dělí na zásahová, eskortní, operativní a technická a jsou v rámci zařazení do těchto družstev dále školeni a cvičeni.

Útvar rovněž disponuje i odlišným vozovým parkem, jehož součástí jsou obrněné transportéry vybavené radlicí k odstranění překážek, vodní děla a speciální zásahová vozidla.

SPJ úzce spolupracují s ostatními službami Policie České republiky při zajišťování bezpečnostních opatření a pátrání po osobách.

SPJ má zřízené vlastní zázemí, aby mohli vykonávat službu, služební přípravu a také dostatečný odpočinek.

5.2.2 Nestálé pořádkové jednotky

Pořádkové jednotky jsou zřízeny na základě nařízení ministerstva vnitra č. 28/1992 Sb. o stálých pořádkových jednotkách Policie České republiky v rámci jednotlivých Krajských ředitelství Policie České republiky. Tyto jednotky tvoří příslušníci pocházející většinou ze základních organizačních článků policie, jako jsou obvodní/místní oddělení, oddělení hlídkové služby a služba dopravní policie. Činnost v pořádkových jednotkách vykonávají příslušníci nad rámec svého pracovního zařazení. Člen této pořádkové jednotky ji může bez udání důvodu do 12 měsíců od nástupu opustit.

Základní strukturu a organizaci pořádkových jednotek stanoví Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2020.

Tyto jednotky jsou nasazovány v kraji, ve kterém působí, při opatřeních v souvislosti s konáním rizikových sportovních nebo kulturních akcí, technopárty, demonstrací a shromáždění osob, kde je vyšší riziko narušení veřejného pořádku.

Při nástupu do PJ KŘP se nový člen musí účastnit dvoudenního kurzu, kde je seznámen s výstrojí a výzbrojí jednotky, organizací, historií a dále se základy pořádkové přípravy a taktikou zákroků, které nacvičují. Policisté zařazení do těchto pořádkových jednotek mají kromě základních výcviků v rámci služební přípravy také speciální výcviky zaměřené na činnost pořádkových jednotek, které musí proběhnout nejméně jedenkrát za dva měsíce. Tyto jsou buď konány v rámci jednotlivých územních odborů, nebo jako krajské. V rámci těchto výcviků se sjednocují postupy pořádkových jednotek, analyzují a vyhodnocují se již provedená opatření a zákroky a inovují se postupy těchto pořádkových jednotek, aby byly schopny zakročovat efektivně a s nejmenšími riziky újmy na zdraví nebo majetku.

Výkon této služby je zpravidla mimo rámec fondu pracovní doby a takto je také ohodnocován. Většina pořádkových jednotek má ve svých řadách zřízeného policistu s funkcí zdravotníka, který absolvuje ještě další školení a výcvik

zaměřený na poskytování první pomoci členům jednotek nebo osobám dotčeným zákrokem takové jednotky.

Výstroj a výbroj těchto pořádkových jednotek je obdobná, jako SPJ.

V neposlední řadě je důležité uvést, že pořádkové jednotky reagují nejen na dopředu ohlášené akce, ale jsou nasazovány i v bezprostřední reakci na akce, které jsou vyhodnoceny jako rizikové a je třeba nasazení většího počtu policejních sil a prostředků. V době první vlny pandemie Covid 19 jsme se mohli setkat například s okamžitým nasazením pořádkových jednotek při vyhlášení uzavření restauračních provozů a nákupních center, kdy měli členové pořádkových jednotek za úkol provádět kontrolu dodržování těchto opatření.

Dále jsme se mohli setkat s nasazením pořádkových jednotek při uzavírání hranic státu nebo při záchranných pracích vzniklých v důsledku tornáda na Jižní Moravě v roce 2021.

5.2.3 Hlavní rozdíly

Jak je patrné z podkapitoly 5.2.1. a 5.2.2. výše, hlavním rozdílem mezi SPJ a nestálými pořádkovými jednotkami je jejich organizace, kdy v SPJ jsou zařazeni policisté na základě fyzických testů a na základě žádosti o zařazení na takové místo určení k výkonu funkce SPJ, jakožto jediné náplně práce, zatímco v nestálých pořádkových jednotkách se jedná o policisty, kteří jsou zařazeni na základních organizačních článcích policie a službu v pořádkových jednotkách vykonávají nad rámec služebního zařazení. Rozdílné jsou pak i výcviky a úroveň profesionálního přístupu a vybavení.

Výcviky nestálých pořádkových jednotek jsou upraveny rozkazem ředitele útvaru policie, jenž je vydáván na jeden kalendářní rok a který vychází z ZPPP č. 130/2020. Budeme-li vycházet z rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje č. 4/2022, pak se jedná o celkem 5 výcviku KPJ jako celku, 1 součinnostní cvičení pořádkových jednotek, 4 výcviky jednotlivých skupin pořádkové jednotky STČK. Dále pak 1 instrukčně metodické zaměstnání pro velitele družstev a 2 termíny instrukčně metodických cvičení pro nové členy KPJ

STČK. Dále je vyhlášeno 6 termínů pro střelce z pušky HK G36, 4 termíny pro uživatele Taseru a 2 termíny pro školení zdravotníků. Pokud tedy budeme počítat výcviky spočívající v nacvičování taktických postupů, kterých by se měl v ideálním případě zúčastnit každý člen PJ, tak se jedná o 10 výcviků za jeden rok. Policisté zařazení v nestálých pořádkových jednotkách se pak dále účastní dalších výcviků v rámci jejich běžného služebního zařazení, které se odvíjí od skupiny služební přípravy, ve které jsou zařazení. Nezřídka se však stává, že z důvodu plnění svých stálých pracovních povinností nejsou policisté na některé z výcviků pořádkových jednotek vysláni.

Výcviky speciálních pořádkových jednotek jsou upraveny obdobně, jako výcviky nestálých pořádkových jednotek. Odlišnost je především v tom, že nácvik donucovacích prostředků a taktických dovedností policisty zařazeného v SPJ je prováděn minimálně 36x za jeden rok, což odpovídá 3 výcvikům v jednom měsíci.

5.3 Výběr policistů a organizace

Výběr policistů k SPJ se liší od výběru policistů k PJ KŘP. K výběru policistů do SPJ je nutné úspěšně absolvovat testy fyzické způsobilosti a speciální psychotesty. K přijetí do PJ KŘP pak postačí, když policista požádá velitele PJ KŘP o zařazení na volné místo a rozhodnutí je tak čistě na veliteli PJ KŘPS, které musí schválit ředitel tohoto krajského ředitelství Policie České republiky.

K přijetí do SPJ je tak potřeba úspěšně absolvovat testy fyzické způsobilosti, které se skládají z člunkového běhu, přitahů na hrazdě, kliků, celomotorického testu, běhu na 1000 metrů a plavání na 100 metrů. Pokud úspěšně splní podmínky fyzické a psychické způsobilosti, může být přijat k SPJ.

I když se od sebe stálé a nestálé pořádkové jednotky v několika ohledech odlišují, jsou na ně kladeny stejné nároky, co se působnosti a plnění úkolů týká.

5.4 Působnost a úkoly

Rozsah úkolů pořádkových jednotek je obecně stanoven v Závazném pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 Sb., o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, který udává, že *„Pořádková jednotka zejména: Chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, byl-li závažným způsobem narušen,“*¹⁷

Činnost pořádkových jednotek je však zaměřená především na situace, které jsou spjaté s opatřeními při shromažďování většího počtu osob, jako jsou různé demonstrace, sportovní a kulturní akce apod. a kde je předpoklad narušení veřejného pořádku. Pořádkové jednotky při takovýchto narušeních veřejného pořádku pouze zakročují a sjednávají obnovu veřejného pořádku, ale neprovádí další úkony vedoucí k objasnění věci.

Pořádkové jednotky se snaží takovýmito zákroky předejít a zákrok je až krajním a nevyhnutelným řešením. Zároku vždy předchází výzva a v případě jejího neuposlechnutí je proveden zákrok pod jednotným velením.

Policisté zařazení v pořádkových jednotkách se rovněž podílejí na záchranných pracích vzniklých v souvislosti s živelní pohromou, havárií nebo katastrofou, a to z důvodu, že jsou tyto jednotky v relativně krátkém čase akceschopné a mohou tak být vysláni k plnění těchto úkolů, což vyplývá i z článku 14 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, který udává, že se policisté pořádkových jednotek *„podílí na plnění úkolů policie v rámci integrovaného záchranného systému při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací (např. dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů).“*¹⁸

¹⁷ Čl. 14, odst. 2, písm. a) závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti

¹⁸ Čl. 14, odst. 2, písm. b) závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů pak „*policie ČR patří společně s Hasičským záchranným sborem ČR, jednotkami požární ochrany zařazenými do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany a zdravotnickou záchrannou službou mezi základní složky integrovaného záchranného systému, což je koordinovaný postup složek, které jej tvoří při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.*“¹⁹

Dále jsou pořádkové jednotky využívány při pátracích akcích po osobách, kde je potřeba nasazení většího množství sil a prostředků.

Další úkoly pořádkových jednotek jsou pak uvedené v Závazném pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a pořádkové jednotky plní úkoly dle rozkazů ředitelů krajských ředitelství Policie ČR, mimo jiné i spolupracují při různých preventivních a náborových akcích, jako jsou tzv. „Dny s policií“, „Přes bariéry“ apod., kde veřejnosti názorně ukazují výstroj a výzbroj jednotek, nastiňují zákroky pod jednotným velením a rozšiřují tak povědomí široké veřejnosti o úkolech pořádkových jednotek.

Obdobně, jako jsou pro pořádkové jednotky společné úkoly a působnost, tak i vysílání a nasazení nese společné znaky.

5.5 Vysílání a nasazení

Vysílání pořádkových jednotek se odvíjí od stavu bezpečnostní situace na určitém území. Jsou-li dopředu ohlášené určité akce, kterých se má účastnit větší počet osob, jako jsou například fotbalová utkání nebo kulturní akce či hlášené demonstrace, je dán předpoklad zvýšeného rizika narušení veřejného pořádku a vzniku nepokojů. Na toto ihned reagují krajská ředitelství policie, která poté cestou velitelů pořádkových jednotek vydávají pokyny pro nasazení pořádkových

vnitřního pořádku a bezpečnosti

¹⁹ §2, §4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v posledním znění

jednotek a stanovují požadované minimální počty policistů jednotlivých pořádkových jednotek.

Často se však setkáváme i s neohlášenými akcemi nebo narušeními veřejného pořádku, které jsou neočekávané a kde je potřeba okamžitého jednání ze strany Policie České republiky a policisté zařazení v pořádkových jednotkách jsou pak okamžitě nasazováni a vysíláni k provedení opatření směřujících k ochraně veřejného pořádku, osob a majetku.

Toto je zakotveno i v čl. 14 ZPPP č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, který udává, že se pořádkové jednotky „*podílí na výkonu služby v případech opatření vyžadujících nasazení většího počtu sil a prostředků policie (např. sportovní a kulturní akce, pátrání po osobách a věcech)*“²⁰

Ať už se jedná o jakoukoliv akci, která je spojená s nasazením větších sil a prostředků, tedy s pořádkovými jednotkami, tak je vždy spojená se specifickou činností. Touto činností je zákrok pod jednotným velením a obecně taktické postupy, z nichž si jeden z nich vybereme a které si uvedeme níže.

5.6 Jednotný zákrok

V ustanovení § 59 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR se v odstavci 1 hovoří o zákroku pod jednotným velením tak, že „*při zákroku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O Použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být zadokumentováno záznamovou technikou se zvukem nebo v listinné podobě.*“²¹

²⁰ Čl. 14, odst. 2, písm. c) závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti

²¹ § 59 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění

Z tohoto ustanovení vyplývá, že policista zařazený v pořádkové jednotce nemůže bez pokynu velitele učinit zákrok proti skupině osob nebo jednotlivci. Z toho důvodu se často stává, že se účastníci různých akcí, kde je shromážděno více osob, chovají k policistům nevhodně, pokřikují na ně, pohazují na ně věci a mají často pocit, že se jim nemůže nic stát. Ale jak již bylo řečeno v této práci, zákrok je až posledním a krajním řešením a policie se mu snaží předcházet.

Zákroky pod jednotným velením jsou nacvičovány v rámci povinných výcviků, kde dochází ke koordinaci členů družstva pořádkových jednotek, ke koordinaci družstev navzájem a při větších cvičeních i ke koordinaci jednotlivých pořádkových jednotek v rámci krajského ředitelství vzájemně. Tyto zákroky mají jasná pravidla a postupy a každý člen pořádkové jednotky by je měl perfektně ovládat.

Při zákrocích pod jednotným velením je nutné dbát na to, aby osobám, proti nimž je zakročováno, nevznikla zákrokem bezdůvodná nebo zcela nepřiměřená újma vzhledem k povaze a nebezpečnosti jejího jednání. Policisté při těchto zákrocích využívají svá oprávnění dle zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR a řídí se pokyny velitele jednotky. Před každým zákrokem je nutné užít patřičné výzvy.

Pokud dojde k omezení osobní svobody osoby, je tato dále předána k zadokumentování jejího protiprávního jednání do kompetence obvodních nebo místních oddělení.

Při různých sportovních utkáních nebo technoparty, konaných v působnosti určitého krajského ředitelství, má již policie v rámci dobré osobní a místní znalosti vytipované osoby, které buď mají zákaz vstupu na tyto akce uložený soudem nebo správním orgánem anebo již má vytipované kriminálně závadové nebo problémové osoby, které tyto akce pravidelně navštěvují a dopouštějí se opakovaně protiprávního jednání nebo podněcují ostatní k takovému jednání. Z dostupných policejních evidencí znají totožnost těchto osob nebo jejich podobu a takové osoby buď na místo konání akce nepustí (v případě uloženého zákazu vstupu na tyto akce) nebo je z akce vykáží pro jejich nevhodné nebo protiprávní jednání. Před provedením takového zákroku je nutné, aby bylo bezpečně zjištěno,

že se skutečně o takovou osobu jedná a musí být stanovena taktika zákroku proti ní.

Je důležité, aby se členové jednotlivých družstev pořádkových jednotek neměnili příliš často a mohli tak být sjednocení, koordinovaní a jejich zákroky tak byly efektivní a rychlé.

K provádění zákroků pod jednotným velením byla v rámci let od doby vzniku prvních pořádkových jednotek až do současnosti zpracovávána metodika postupů, zákroků a dalších úkonů v rámci PJ. V rámci toho bylo vypracováno několik taktických postupů, které PJ využívají a tyto se v návaznosti na vyhodnocování již provedených zákroků inovují.

Základními činnostmi družstva PJ jsou v prostoru a pohybu především zajištění prostoru, uzavření prostoru, přesun družstva, doprovody skupin, dále kontaktní zákroky, přímé zákroky z vozidla, zajištění osob a činnost specialistů, jako jsou střelci nebo zdravotníci.

Bylo vypracováno několik modelů taktiky zákroků, prvním z nich byl tzv. High profile – starý model, zaměřený především na demonstraci sil a prostředků a statické vyčkávání, které měla policie na dané opatření k dispozici a zaměřoval se na doprovody skupin a udržování veřejného pořádku během těchto přesunů a také na vytipování problémových osob a jejich následné oddělení od skupiny.

Další metodikou je tzv. High profil – nový model, který upustil od vyčkávání policistů a zavedl tak formace, ve kterých se družstva pořádkových jednotek pohybují a ve kterých provádějí zákroky. Rovněž začala být využívána operativní skupina a antikonfliktní tým.

Dále se využívá tzv. Low profil, jehož cílem je sledování události z širšího prostoru, čímž dochází k rozmělnění nasazených sil. Využitím této taktiky vzniká možnost provedení zákroku z více směrů v jednom čase.

Aby bylo možné si lépe představit teoretické informace, které jsou uvedené v kapitole 5, tak se níže v této práci více zaměříme na Krajskou pořádkovou jednotku Středočeského kraje

6 Krajská pořádková jednotka policie Středočeského kraje

Krajská pořádková jednotka Středočeského kraje (dále jen „KPJ STČK“) je v současné době zřízena Rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje č. 9/2021 (dále jen „RŘ KRPS č. 9/2021“), ve kterém je rovněž stanovena organizace, činnost a zabezpečení. Tento rozkaz je v souladu s ZPPP č. 130/2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a na základě vyhodnocení bezpečnostní situace na teritoriu Krajského ředitelství policie Středočeského kraje (dále jen „krajské ředitelství“).

Na základě tohoto rozkazu je zřízena Pořádková jednotka krajského ředitelství policie Středočeského kraje, jejímiž příslušníky jsou policisté zařazení u krajského ředitelství v odboru služby pořádkové policie, integrovaného operačního střediska, odboru informačních a komunikačních technologií, odboru služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, školního policejního střediska, odboru technické ochrany, oddělení služební kynologie, pohotovostně eskortního oddělení a dále jednotlivých územních odborů v rámci Středočeského kraje, kterých je v současné době celkem 10.

Tato pořádková jednotka působí primárně v teritoriu krajského ředitelství, avšak rozhodne-li 1. náměstek Policejního prezidenta pro vnější službu na základě bezpečnostní situace, působí i na jiných místech v rámci České republiky. Jedná se především o mimořádné situace, nejčastěji při živelních pohromách a katastrofách, kde je potřeba většího počtu policejních sil a prostředků k provádění záchranných prací nebo při větších demonstracích a sportovních nebo kulturních akcích, např. konaných v Praze.

Základní úkoly pořádkové jednotky jsou pak specifikovány interním aktem řízení, konkrétně Čl. 14 odst. 2 pokynu policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.

6.1 Struktura KPJ STČK

KPJ STČK se skládá z organizačních článků a organizačních oddělení. K organizačním článkům řadíme velitele pořádkové jednotky („dále jen „PJ“) a jeho zástupce, instruktora PJ, řidiče PJ, skupinu dokumentace PJ, operativní skupinu, skupinu Beroun, skupinu Benešov, skupinu Kolín, skupinu Kutná Hora, skupinu Příbram, skupinu Kladno, skupinu Mělník, skupinu Nymburk, skupinu Mladá Boleslav, skupinu služební kynologie a eskortní skupinu.

Celkový počet policistů v KPJ STČK z jednotlivých organizačních článků je 334.

Velitelem krajské pořádkové jednotky bývá zpravidla policista z odboru služby pořádkové policie příslušného krajského ředitelství policie. Velitel pořádkové jednotky dle RŘ KRPS č. 9/2021 vede písemnou dokumentaci v souvislosti s přípravou a nasazením PJ při opatřeních a provádí jejich vyhodnocení, zpracovává interní akty řízení, které se týkají nasazení PJ na opatřeních anebo při jiných mimořádných událostech, organizuje nejméně jedenkrát za 2 měsíce výcvik PJ, organizuje nejméně jednou ročně instrukčně metodické zaměstnání pro vybrané policisty PJ, spolupracuje s vedoucími policisty SPJ při rozvíjení a osvojování nových taktických postupů, navrhuje na základě vyhodnocení nasazení PJ motivační opatření a řídí a organizuje činnost policistů oddělení služební kynologie v průběhu bezpečnostního opatření.

Zástupci velitele PJ pak dle RŘ KRPS č. 9/2021 zpracovávají požadavky na doplnění materiálního a technického vybavení PJ, toto vybavení v souladu s interními akty a obecně závaznými právními předpisy evidují, zajišťují prostory pro výcvik PJ, přítomnost sanitního vozidla se zdravotnickým personálem na těchto výcvicích a dostatečný počet figurantů, zajišťují organizaci odborných školení a kurzů pro vybrané policisty PJ a v případech nepřítomnosti velitele PJ jej ve všech činnostech zastupují.

Instruktoři PJ dle RŘ KRPS č. 9/2021 zpracovávají písemné přípravy výcviků a následně je vyhodnocují, zajišťují a metodicky řídí praktický výcvik PJ, spolupracují s instruktory školního policejního střediska a instruktory výcviku

skupiny speciální přípravy SPJ a v případě nepřítomnosti velitele PJ nebo jeho zástupce je ve všech činnostech zastupují.

Ředitelé územních odborů v rámci Středočeského kraje a vedoucí oddělení služební kynologie dle RŘ KRPS č. 9/2021 zařazují policisty územních odborů do PJ dle požadovaného počtu a organizační struktury a zajišťují vložení seznamu v předepsané formě cestou velitelů skupin PJ do systému ETŘ, zajišťují aktualizaci informací cestou velitelů PJ v rámci systému ETŘ, zajišťují uvolňování policistů a služebních dopravních prostředků na výcviky, pracovní porady, odborná zaměstnání, studijní pobyty a k plnění dalších úkolů v rámci přípravy a nasazení policistů v rámci PJ, při nasazení PJ zajišťují účast požadovaného počtu policistů PJ, zajišťují plán vyrozumění v případě vyhlášení pohotovosti PJ a ukládají jej na příslušném IOS nebo určeném místě k provádění dalších opatření, zabezpečují řádnou vybavenost služebních dopravních prostředků vyčleněných pro PJ příslušnou spojovací technikou, výstražným zvukovým a světelným zařízením a jejich označení prokazující příslušnost k Policii ČR, zajišťují po skončení pracovní doby uložení na příslušném IOS nebo určeném místě knih provozu služebních dopravních prostředků PJ, včetně klíčů a karet k odběru pohonných hmot, evidují náklady vzniklé v souvislosti s přípravou a nasazením PJ a v neposlední řadě zajišťují v případě nasazení PJ vybavení velitelů skupin a velitelů družstev příslušnými radiostanicemi.

Velitelé skupin Benešov, Beroun, Příbram, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Nymburk, Mělník a Mladá Boleslav a dále velitel družstva služební kynologie, skupiny dokumentace, eskortního družstva a operativní skupiny pak dle RŘ KRPS č. 9/2021 zajišťuje při výcviku a nasazení skupiny PJ akceschopnost a připravenost skupiny a technické a materiální vybavení, zpracovává po každém nasazení PJ vyhodnocení a toto vkládá cestou ETŘ do 3 dnů veliteli PJ, k 20. dni v měsíci vkládá aktualizované seznamy policistů PJ do systému ETŘ platné pro následující měsíc, na každý výcvik PJ zpracovává písemnou přípravu a následně jeho vyhodnocení a zasílá je vždy do 20. dne v měsíci veliteli PJ a odpovídá za materiál nákladového střediska PJ a podílí se na jeho pravidelných inventurách.

Družstva PJ jsou zpravidla skupiny 8 policistů, které mají svého velitele. Velitel družstva se řídí zejména Závazným pokynem policejního prezidenta č.

130/2020, dle kterého organizuje a řídí činnost policistů zařazených v družstvu, po ukončení výkonu služby získává od členů družstva informace o bezpečnostní situaci a další informace, které pak dále předává vedoucímu skupiny.

Členy KPJ STČK mohou být pouze policisté, kteří mají splněné fyzické a tělesné prověrky pro příslušnou skupinu dle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 4/2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky. Tito policisté se pak musí účastnit výcviků PJ ve stanoveném rozsahu.

6.2 Složení KPJ STČK

Struktura PJ je stanovena přílohou č. 2 k RŘ KRPS č. 9/2021 následovně:

Dle čl. 1 této přílohy je velitelem PJ Kraken 1, zástupcem velitele PJ Kraken 2 a instruktorem PJ Kraken 3, pod kterého spadá skupina dokumentace, skupina kynologie, eskortní skupina a operativní skupina.

Následují oddělení, která jsou rozčleněna na Kraken 100, do něž spadá skupina Kladno – Kraken 10 a skupina Mělník – Kraken 20, dále Kraken 200, do něž spadá skupina Nymburk – Kraken 30 a skupina Mladá Boleslav – Kraken 40, dále Kraken 300, do něž spadá skupina Kolín – Kraken 60 a skupina Kutná Hora – Kraken 70 a dále Kraken 400, do něž spadá skupina Příbram – Kraken 50, skupina Beroun – Kraken 80 a skupina Benešov – Kraken 90. Každá skupina má svého velitele a jeho zástupce a dále velitele družstev. Konkrétní velitelé skupin jsou pak jmenovitě stanoveni v čl. 2 této přílohy. (viz příloha č. 4)

Družstva jsou v každé skupině v jiném počtu policistů, což se odvíjí od celkového počtu skupiny a také od počtu policistů, kteří jsou v rámci PJ na konkrétní opatření nebo akci nasazeni. Každé družstvo má svého velitele družstva.

6.3 Nasazení KPJ STČK

Nasazení a vyslání PJ je dále upraveno v RŘ KRPS č. 9/2021, konkrétně v části II. písm. e), kde je stanoveno, že o vyslání KPJ rozhoduje na základě žádosti v informačním systému ETŘ ředitel krajského ředitelství nebo jím pověřený vedoucí policista.

O vyslání skupiny PJ územního odboru pak rozhoduje ředitel územního odboru, který musí o vyslání bezprostředně vyrozumět ředitele krajského ředitelství nebo jím pověřeného policistu.

O vyslání PJ rozhoduje policista, který o nasazení PJ požádal, nebo velitel opatření, nebo vedoucí policista oprávnění nařídit zákrok pod jednotným velením, kdy před provedením takového zákroku předá veliteli PJ informace o bezpečnostní situaci a záměru, kterého je třeba zákrokem docílit.

O rozmístění policistů zařazených v PJ a způsobu provedení jejich zákroku rozhoduje velitel PJ. Pořádková jednotka může spolupůsobit při zákrocích zásahové jednotky nebo dalších subjektů Policie České republiky.

O nasazení PJ nebo její části k posílení výkonu hlídkové nebo jiné služby rozhoduje vedoucí policista, který je oprávněn s PJ disponovat, nebo do jehož podřízenosti byla vyslána, s výjimkou případů, kdy je PJ již vyslána k plnění úkolů konkrétního opatření.

Aby bylo možné porovnat činnost pořádkové jednotky STČK, vyžádal jsem si prostřednictvím Odboru služby pořádkové policie STČK informace k nasazování PJ STČK v horizontu let 2017 až 2020. (viz příloha č. 5)

Ze získaných informací tedy vyplývá, že PJ STČK byla v letech 2017 až 2020 nasazena na celkový počet 264 bezpečnostních opatření. Z tohoto počtu byla nejvíce nasazována na zajištění rizikových sportovních utkání, což tvořilo celkem 56%. Dále pak její využití spočívalo v posílení výkonu služby a to v 21% z celkového počtu nasazení. Posledním výraznějším bodem je nasazení v rámci součinnosti s SKPV, které je tvořeno 9% z celkového počtu. Zbýlých 14 %

nasazení je rozmělněno v zajišťování bezpečnostních opatření spojených s demonstracemi a shromážděními, hudební produkcí a pátracími akcemi.

Co se týče samotných akcí typu techno, tyto v rámci celkového počtu tvoří pouze 5%.

Na každé bezpečnostní opatření, provedené v rámci PJ STČK je vedoucím skupiny zpracováno vyhodnocení nasazení skupiny pořádkové jednotky, které vyplývá z R Ř KŘP-S č. 9/2021. (viz příloha č. 6)

Jak vychází z nadcházejících dat, tak se Pořádková jednotka Středočeského kraje podílí na zabezpečení širokého okruhu akcí. Každá jednotlivá akce si žádá odlišný přístup a taktiku, částečně i odlišné činnosti v místě konání. Tyto činnosti se odvíjí především od počtu účastníků, záměru pořádané akce, prostředí, ve kterém se koná a mnoho dalších aspektů. Vzhledem k obsáhlosti činností spjatých se zajišťováním jednotlivých typů akcí se dále zaměříme na akce spojené s konáním reprodukce techna.

7 Pořádková jednotka policie ČR a akce techno

Akce technoparty je jednou z druhu hromadných akcí, na kterých je uváděna specifická hudební produkce a na kterých může docházet k obtěžování jiných osob nad míru přiměřenou poměrům zejména hlukem, prachem, světlem nebo vibracemi. Z tohoto důvodu jsou nasazovány PJ, aby v případě, že je tato akce neohlášená, je konána na soukromém pozemku obce nebo města bez povolení a dochází při ní k narušování veřejného pořádku a bezpečnosti, zasáhly a zajistily ukončení akce a vyklizení místa.

Neohlášené akce technoparty jsou obvykle do poslední chvíle utajovány ze strany účastníků nebo organizátorů právě proto, aby nebyla ze strany policie prováděna prvotní opatření k jejich zamezení, a tak nasazení pořádkové jednotky bývá závislé na práci ostatních složek Policie ČR. V současné době bývá pravidlem, že účastníci těchto akcí spolu komunikují prostřednictvím uzavřených skupin na sociálních sítích, a tak je mnohdy složité zjistit místo konání takové akce, případně se stává, že se místo konání několikrát během krátké doby změní.

Tyto akce se dají rozlišovat podle počtu účastníků. V tomto případě se můžeme setkat s akcemi, které se pořádají v rámci malého počtu, kdy se jedná spíše o svolání lidí v bližším okruhu, a tak se této akce účastní pár desítek lidí. V dalším případě se ovšem dá hovořit o masové akci, která přesahuje hranice České republiky, a tak je obvyklé, že se jí účastní lidé z Německa, Belgie, Nizozemska nebo Anglie. Takovýchto akcí se pak účastní osoby v řádech stovek až tisíců.

Společným jevem takovýchto akcí je nadměrná konzumace alkoholických výrobků a držení, distribuce a konzumace omamných a psychotropních látek.

7.1 Právní regulace akce techno

Český právní řád neobsahuje komplexní úpravu práv a povinností pro konání technoparty a je proto nutné vycházet z celé řady obecných právních předpisů.

Policie ČR bude postupovat primárně v souladu se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, dále se bude řídit zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích a v trestní rovině poté zákonem č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem a zákonem č. 141/1961 Sb., trestním řádem. V neposlední řadě se také bude řídit obecně závaznými vyhláškami obcí, které na tuto problematiku dopadají (upravující noční klid či přímo pořádání akcí typu technoparty).

Jelikož akce technoparty je akcí zejména hudebního charakteru, nevztahuje se na ni právní úprava zákona o právu shromažďovacím.

Organizátoři takových akcí by se pak měli řídit převážně obecně závaznými vyhláškami, které vydávají obce k regulaci technoparty a jsou v nich stanoveny povinnosti organizátorů takové akce.

Povinnosti se týkají hlavně oznámení akce obecnímu úřadu, vymezení pozemků, na kterých se bude akce konat, doložení souhlasu vlastníka pozemků a dodržování nastavených pravidel apod. Součástí těchto vyhlášek bývá také výčet či jiný způsob vymezení pozemků, prostorů či objektů, na kterých se pořádání technoparty zakazuje.

Vzhledem k výše uvedeným právním úpravám je tedy nutné vycházet především ze zjištěných skutečností na místě konání akce a také z kroků učiněných ze strany organizátora takové akce, a tak adekvátně k těmto krokům přizpůsobit taktiku zákroku. Primárně tedy činnost policie na místě vychází ze skutečnosti, zda je akce ohlášená a povolená nebo naopak.

7.1.1 Vymezení podle způsobu pořádání akce typu techno

Nejvíce problematické bývají technoparty, u kterých organizátor akce neoznámí předem obci, kde se má konat, dle stanovené vyhlášky a následně odmítá s obcí či Policií ČR komunikovat.

Tyto situace můžeme vymežit následovně:

- a) akce konaná bez oznámení obci na pozemku, kde to vyhláška zakazuje,
- b) akce konaná bez oznámení obci na soukromém pozemku bez souhlasu nebo vědomí vlastníka pozemku,
- c) akce konaná bez oznámení obci na soukromém pozemku se souhlasem nebo vědomím vlastníka pozemku.

V případě, že organizátor postupuje v souladu s vyhláškou obce, kdy takovou akci dopředu obci oznámí a splňuje veškeré podmínky stanovené obcí k zajištění takové akce, musí se však řídit dalšími vyhláškami a zákony, aby nedocházelo např. k rušení nočního klidu a jinému protiprávnímu jednání.

Obce proto dopředu ohlášené akce ze strany organizátora rovněž oznamují Policii České republiky, která v návaznosti na to zajišťuje po dobu trvání takové akce dostatečné policejní síly a prostředky, zajišťuje v místech zvýšený výskyt policejních hlídek, které dohlížejí na dodržování právních předpisů, zajišťují veřejný pořádek a provádí i zvýšený dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, protože mnozí účastníci těchto akcí přijíždějí motorovými vozidly a následně se v nich pohybují, a to i v situaci, kdy často požijí alkohol nebo jiné návykové látky.

Na různé typy jednání pak musí policie reagovat vhodným zásahem a opatřeními směřujícími k zabezpečení a obnově veřejného pořádku a následně k potrestání protiprávního jednání.

7.1.2 Oprávnění policie v místě konání akce typu techno

Postupy policie při technoparty se odvíjejí od způsobu narušení veřejného pořádku nebo porušení právních předpisů.

V případech, kdy organizátor akce takovou akci koná bez oznámení obci na pozemku, kde to vyhláška zakazuje nebo bez souhlasu či vědomí vlastníka pozemku, je v první řadě na obci, aby se pokusila vykomunikovat s organizátorem akce sjednání nápravy a až v případě, že je toto neúčinné nebo organizátor akce nespolupracuje, obrací se obce na Policii ČR.

Pokud v tomto případě dochází ze strany organizátora k porušování vyhlášky, dopouští se tak nejméně přestupkového jednání proti pořádku v územní samosprávě. Toto jednání je uvedeno v § 4 odst. 2, zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, a lze za takové jednání fyzické osobě uložit pokutu ve výši až 100 000 Kč. Vůči organizátorovi této akce pak může Policie postupovat v souladu s ustanovením § 91 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a je oprávněna projednávat tyto přestupky příkazem na místě. Co se týká účastníků akce, může policie využít oprávnění uvedeném v ustanovení § 43 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, které udává, „*vyžaduje-li to splnění konkrétního úkolu policie, je policista oprávněn přikázat každému, aby*

- a) po nezbytnou dobu nevstupoval na policií určené místo (dále jen „určené místo“),*
- b) se po nezbytnou dobu nezdržoval na určeném místě, nebo*
- c) po nezbytnou dobu setrval na určeném místě, hrozí-li závažné ohrožení života nebo zdraví.“²²*

Vzhledem k tomu, že je každý povinen uposlechnout výzvy policisty, neučiní-li tak, dopouští se pak přestupku proti veřejnému pořádku dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Pokud v místě dochází k opakovanému rušení nočního klidu při ohlášené technoparty nebo pokud je tato akce neohlášená a organizátor ji i přes výzvy Policie ČR a uložené sankce neukončí, může Policie ČR přistoupit k odebrání věci, a to na základě ustanovení § 34 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Při tomto postupu by měl policista dbát na zásadu přiměřenosti vůči povaze a způsobu protiprávního jednání osoby, již věc odebírá. Nemusí tak nutně odebrat např. celou zvukovou aparaturu, ale jen její část. Musí rovněž brát v potaz případný dopad využití tohoto oprávnění ze stran jednání organizátora akce, popř. jeho účastníků, a to vzhledem k tomu, že na místě je velký počet osob, některé

²² § 43 odst. 1 písm. a), b), c) zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění

mohou být pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek a takové odebrání věci může vyvolat určitou agresivitu vůči policistům. Je tedy na každém policistovi, aby zvážil případný dopad jeho jednání a předem vyhodnotil situaci.

V případech, kdy organizátor akce takovou akci koná bez oznámení obci na soukromém pozemku se souhlasem nebo vědomím majitele pozemku, narušuje tím vyhlášku obce, ale nejde jinak o závažné narušení veřejného pořádku a není důvodem pro provedení zákroku ze strany Policie ČR na takovém soukromém pozemku. Důvodem k zákroku policie na soukromém pozemku by bylo pouze závažné narušení veřejného pořádku ze stran organizátora akce nebo jejích účastníků. Za závažné porušení veřejného pořádku lze považovat stav, kdy osoby opakovaně výzev policie neuposlechnou nebo své jednání po prvotním uposlechnutí výzev ze strany policie opakují. Dalším případem, kdy v místě události zákrok policie nastane je tehdy, když se akce rozšíří na okolní pozemky, ke kterým nebyl dán souhlas k užívání oprávněným majitelem. V těchto případech lze použít ustanovení § 43 zákona č. 273/2008 sb., o Policii České republiky, které je uvedeno výše.

Dále během těchto akcí dochází nejčastěji k přestupkům na úseku veřejného pořádku, jako je přestupek rušení nočního klidu dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. V tomto případě Policie ČR může udělovat pokyny ke snížení hlasitosti hudby a v prvotní fázi se snaží protiprávní jednání vyřešit domluvou nebo napomenutím. Dochází-li však k opakovanému rušení nočního klidu, je policista oprávněn řešit toto jednání příkazem na místě a v případě dalšího takového jednání je policista oprávněn zajistit pachatele dle ustanovení § 26 odst. 1 písm. f) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, provést opatření vedoucí k ukončení takové produkce a využít tak i oprávnění odebrání věci dle ustanovení § 34 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

7.1.3 Pořádkové jednotky a jejich činnost v rámci akce typu techno

V rámci ohlášených akcí typu technoparty bývají zpravidla vyhlášena bezpečnostní opatření týkající se i nasazení a vyslání PJ. Tato bývají ze stran

ředitelů krajských ředitelství policie nejčastěji zřizována a organizována na základě jejich písemných rozkazů, ve kterých je stanovena předběžná doba trvání takové bezpečnostní akce, její místo, požadavky na zabezpečení dostatečného počtu policistů v rámci PJ, požadavky na jejich výstroj a výzbroj a jiné organizační, metodické nebo technické požadavky.

PJ bývají pak dislokováni na stanovených místech a připraveni k případnému provedení zákroku.

Nasazení PJ na takovýchto akcích je prováděno zejména s přihlédnutím ke skutečným, že těchto akcí se účastní větší počty osob a také s přihlédnutím ke zkušenostem, že se tyto osoby často dopouštějí protiprávního jednání a zajištění takových akcí pouze policisty určenými pro výkon hlídkové nebo jiné obdobné činnosti by bylo zjevně nedostačující.

PJ se zaměřují při těchto akcích zejména na zajišťování veřejného pořádku a na zákroky při jejich porušování, nikoli však na dokumentaci protiprávního jednání.

V případě, že jsou takové akce neohlášené, nasazují a vysílají se pořádkové jednotky ad hoc a organizace jejich činnosti, počtu policistů a době trvání jejich nasazení se přizpůsobuje době trvání takové akce. Trvání akce typu techno bývá zpravidla v rámci tří dnů, avšak mnoho účastníků se k místu konání dostavují i s předstihem, především z důvodu rozestavení aparatury, zajištění vhodného místa k parkování dopravního prostředku, zajištění občerstvení pro účastníky akce a podobně.

8 Závěr

Cílem této práce bylo v obecné rovině seznámit čtenáře s fungováním policie jako celku. Seznámení s touto problematikou vychází především ze zákona o Policii České republiky, kde je pevně zakotvena a dále z odborné literatury, kde je podrobněji popsána a vysvětlena. Z uvedených informací lze snadno konstatovat, že se jedná o hierarchickou strukturu, která je celkem složitá, ale zároveň na sebe dobře navazuje a vzájemně se podporuje.

Další část této práce byla zaměřena na službu pořádkové policie. Z uvedených informací vyplývá, že se jedná o páteřní službu, která je, co do počtu policistů nejrozsáhlejší v celém bezpečnostním sboru. Jak je v této práci popsáno, tak se jedná o univerzální službu, na kterou jsou kladeny vysoké nároky, které vychází jak z psychické a fyzické zátěže, tak z množství právních předpisů, vyhlášek, norem a aktů řízení, kterými je tato služba povinna se řídit. Dále se dá říci, že se v rámci svých povinností zabývá nemalým okruhem činností, které jí ze zákona vyplývají, což určuje její náročnost. Dá se tedy konstatovat, že služba pořádkové policie je nejkomplexnější službou, která svou činností připravuje prostor pro činnosti dalších služeb, které jsou více specializované.

Vzhledem ke skutečnosti, že je služba pořádkové policie velice rozsáhlá a bylo by tedy nutné rozpracovat mnoho informací, jejichž rozsah a vypovídající hodnota by byly velmi obsáhlé, bylo nutné se zaměřit na konkrétní článek služby pořádkové policie. Tímto článkem jsou pořádkové jednotky policie.

V této části bylo cílem práce opět v obecné rovině seznámit čtenáře s organizací, rozsahem a charakterem úkolů, které tento článek policie při své činnosti plní. Při činnosti pořádkových jednotek se často setkáváme s konkrétními pojmy, na které bylo nutné se blíže zaměřit a vysvětlit je.

Aby byla činnost Pořádkových jednotek lépe představitelná, byla v této práci rozpracována činnost Pořádkové jednotky Středočeského kraje. Součástí této kapitoly je hodnocení nasazování pořádkové jednotky STČK v letech 2017 – 2020. Zde bylo zjištěno, že její hlavní činnost spočívá v zabezpečování rizikových

sportovních utkání. Co se týče množství bezpečnostních opatření, na kterých byla v rámci kraje nasazována, tak toto mělo klesající tendenci. Tento fakt vyplývá především ze současné situace spojené s opatřeními proti onemocnění Covid 19, v jehož důsledku byl značně omezen kulturní život obyvatel, a tedy i nižší míra pořádání akcí, které si žádaly nasazení pořádkové jednotky STČK. Ovšem z pohledu delšího časového horizontu, tato jednotka plnila činnosti, které by bylo velmi složité a mnohdy nemožné zabezpečit běžnými silami a prostředky, o čemž vypovídá i celkový počet nasazených policistů v jednotlivých letech. Tento fakt ji tedy v soustavě Policie České republiky činí nepostradatelnou.

Vzhledem k mé dosavadní praxi v rámci pořádkové jednotky Policie Středočeského kraje a zjištěným skutečnostem, které vyplývají z této práce, lze konstatovat, že pořádkové jednotky jsou na vysoké úrovni, co se týká materiálního zabezpečení. Pořádkové jednotky byly vybaveny novými protiúderovými komplety (V-topy), které poskytují lepší hybnost a umožní jednotlivci nést na sobě více materiálu potřebného pro plnění úkolů. Dále disponují dalšími prostředky jako jsou vrhače, tasery, zásahové výbušky a různé slzotvorné prostředky, které zajišťují mnohem vyšší procento úspěšnosti dokončení zákroku.

Připravenost policistů zařazených v nestálých pořádkových jednotkách je zajištěna menšími výcviky na úrovni územních odborů a dále pak velkými cvičeními na úrovni krajského ředitelství. Pokud se zaměříme na četnost výcviků, tak je dle mého názoru nedostačující. Je to především dáno z toho důvodu, že pokud chce někdo dosáhnout dobrých výsledků, je nutné se často a opakovaně připravovat. Činnost řadového policisty pořádkové jednotky (bojovníka) není nikterak složitá, v podstatě se jen řídí rozkazy velitele družstva, avšak problém nastává při zákrocích, kdy se nezřídká stává, že se jednotlivec odtrhne od družstva v návalu adrenalinu a své potřeby dokončit zákrok a ohrozí tím zbytek družstva, což dle mého názoru plyne právě z malého počtu výcviků a tím způsobené nedisciplinovanosti.

Dalším důvodem, proč je dle mého názoru nutné navýšit počet výcviků je fakt, že je nutné především dobře připravit velitele družstev a velitele skupin, na kterých

stojí celá koordinace družstev a skupin. Jejich role v pořádkové jednotce je náročná a složitá, a proto je nutné ji cvičit a opakovat. Tento nedostatek vyplývá především ze skutečnosti, že je výcvik časově náročný a nelze se věnovat pouze jedné z mnoha činností, které členové nestálých pořádkových jednotek v rámci svého běžného služebního zařazení vykonávají. Avšak ani výcvikem nelze dosáhnout absolutní připravenosti, protože při zákrocích je spousta proměnných, které mohou mít negativní vliv na jejich průběh nebo dokonce výsledek.

Pokud se zaměříme na proměnné v rámci nasazení na akci typu techno, o čemž pojednává tato práce, dalo by se jich jmenovat hned několik. První z nich je prostředí, kde se tyto akce konají, protože se obvykle místa těchto akcí mění. Akce se obvykle konají na rozsáhlých plochách, ke kterým je snadný přístup z mnoha směrů a mnoha příjezdových cest, proto jsou tyto akce složité na koordinaci a zajištění sil a prostředků. Avšak vzhledem k současné technice dronů a letecké techniky obecně se zabezpečení těchto akcí daří lépe zajišťovat. Další podstatnou činností, která má vliv na koordinaci sil na místě je nasazení policistů v civilním oděvu, kteří provádí operativní činnosti v místě konání akce a tak zajišťují spoustu potřebných informací.

Dalším problémem, který se na obdobných akcích vyskytuje je jazyková bariéra. Často se stává, že technopárty jsou mezinárodního charakteru a při provádění zákroku je nutné výzvy policie reprodukovat i v cizím jazyce. Osobně jsem se účastnil akce, kdy se tento problém nepodařilo zajistit, a tak na místě vzniklo mnoho zmatků, které byly zbytečné. Osobně věřím, že to byl jen ojedinělý jev a Policie ČR je na takovéto případy připravena.

Podstatnou součástí těchto akcí je také koncentrace uživatelů omamných a psychotropních látek (OPL), kteří se ve svých stavech dopouští mnohdy protiprávního jednání, které si ani neuvědomují. Nejedná se o ojedinělé případy, spíše je to na těchto akcích běžnou praxí a tedy problémem, který je těžko zvládatelný s ohledem na kapacity zařízení, do kterých se uživatelé umísťují. Pokud se jedná o člověka, který je ve stavu ohrožení života vlivem užití OPL, ten je pak umístěn do zdravotnického zařízení. Pokud není ohrožen na životě, ale je

ve stavu, kdy není schopen ovládat svoje jednání, čímž by mohl ohrozit svůj život a zdraví nebo život a zdraví dalších osob, pak musí být umístěn v cele. Policejní cely jsou často kapacitně omezené, a tak by se tento problém dal vyřešit například speciální mobilní technikou – mobilními celami.

Dalším problémem, který má špatný vliv na fungování nestálých pořádkových jednotek je velká fluktuace policistů. Tento jev je trendem současnosti vzhledem ke špatnému personálnímu stavu policie. Tato skutečnost pak zapříčiňuje nutnost znovu a znovu zaškolovat nové členy družstva, kteří musí získávat odbornost. Tento jev je zřejmě jen málo ovlivnitelný, jelikož činnost v nestálých pořádkových jednotkách je nad rámec pracovních povinností a její finanční ohodnocení zřejmě málokoho přesvědčí, aby zůstal na svém místě. Pokud tedy není možné, aby byl navýšen počet výcviků a bylo dosaženo dobré připravenosti i když je zde trend velké fluktuace lidí, je tedy potřeba zajistit jinou motivaci, která by členy na svých místech udržela. Možným řešením tohoto problému by mohlo být zvýšení osobního ohodnocení v rámci působení v konkrétní skupině, které by se odvíjelo od délky doby působnosti v ní. Další motivací by mohlo být přednostní vysílání příslušníků KPJ na různé zdokonalovací kurzy, jako odměna za jejich činnost nad rámec běžných pracovních povinností, čímž by byla i zajištěna jejich větší odbornost jak pro výkon služby v rámci KPJ, tak pro výkon služby v rámci běžného služebního zařazení.

Závěrečná část je věnována činností pořádkových jednotek v rámci technoparty. V této části jsou zejména rozebrány oprávnění policie na místě konání takové akce. Z uvedených informací jednoznačně vyplývá, že oprávnění policie jsou dostačující a aplikovatelná v jakékoliv situaci. Z podstaty věci tedy vyplývá, že oprávněnost zakročení a samotný zákrok tak závisí jen na osobě, která o tomto musí rozhodnout.

Problematika právní úpravy, která se dotýká možnosti provedení zákroku se jeví jako dostatečná. Zjednodušeně lze konstatovat, že pokud je kterákoliv hromadná akce schválena a povolena, tak úkolem policie je pouze dohled na klidný průběh. Pokud je však akce v rozporu s právními předpisy, tak má policie

možnost postupu, který je upraven zákonem, je tedy oprávněna k učinění kroků k obnově veřejného pořádku a bezpečnosti.

Možným opatřením, které by dle mého názoru bylo vhodné doplnit jako jednu z podmínek (např. v rámci vyhlášky obce) pořádání takové řádně ohlášené a schválené akce, jejíž počet účastníků přesahuje 100 osob, by byla nutnost zajištění pořadatelské služby, která by měla zajišťovat chod uvnitř prostoru konání akce, čímž by mělo být zajištěno, aby se akce nerozšiřovala na okolní pozemky a byl v takové situaci lépe zajištěn pořádek uvnitř. V případě neohlášené akce však tato povinnost postrádá smysl, protože by se jí pravděpodobně nikdo nezabýval, ale byla by to další určitá možnost, která by zadávala policii oprávnění takovou akci okamžitě ukončit.

V každém případě před provedením zákroku je vždy nutné hodnotit společenskou škodlivost jednání, které se děje v místě události, neboť se na místě obvykle nachází osoby, ať už samotní účastníci nebo média, které obvykle vše spojené se zákrokem policie zaznamenávají a často je pak policie vytržením z kontextu událostí vržena do špatného světla a označována pouze za represivní složku státu.

Závěrem lze tedy konstatovat, že bez Pořádkových jednotek Policie České republiky by v mnoha případech bylo velice obtížné zajistit veškeré úkoly, které vyplývají ze zákona o Policii České republiky všem policistům. Hlavní uplatnění těchto jednotek tedy spočívá v nasazení při hromadném narušení veřejného pořádku, které se obtížně zabezpečuje v malých počtech sil a prostředků, a proto jsou pro tuto činnost ideální právě pořádkové jednotky, které jsou na tyto situace průběžně připravovány.

9 Seznam literatury

Monografie:

Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.

DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1.

MACEK, Pavel a David ZÁMEK. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5.

FILÁK, Antonín. *Teoretické a právní aspekty pořádkové činnosti policie*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-7251-074-6.

MACEK, Pavel. *Pořádková činnost policie: obecná část*. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-45-9.

MACEK, Pavel. *Pořádková činnost policie: (zvláštní část)*. Praha: Police History, 2003. ISBN 80-86477-16-9.

FILÁK, Antonín. *Policejně bezpečnostní činnost a její hlavní organizačně taktické formy*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2003. ISBN 80-7251-135-1.

HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

Zákonná úprava a IAŘ:

Zákon č. 273/2008 Sb., o *Policii České republiky*

Zákon č. 361/2003 Sb., o *služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*

Zákon č. 361/2000 Sb., o *provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů*

Zákon č. 250/2016 Sb., o *některých přestupcích*

Zákon č. 251/2016 Sb., o *odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*

Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*

Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*

Zákon č. 141/1961 Sb., *trestní řád*

Zákon č. 128/2000 Sb., o *obcích*

Zákon č. 84/1990 Sb., o *právu shromažďovacím*

Rozkaz policejního prezidenta č. 1/2005, kterým se vydává „*Etický kodex Policie České republiky*, v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009 o organizaci Policie České republiky, v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180/2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie, v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2020 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, v posledním znění

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009 o provádění služební přípravy příslušníku Policie České republiky

Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje č. 9/2021

Online zdroje:

Policie České republiky – Wikipedie. [online]. Dostupné z:https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Policie_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky&oldid=20874778

Útvary s působností na celém území ČR – Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena. Dostupné z:<https://www.policie.cz/clanek/utvary-s-pusobnosti-na-celem-uzemi-cr-312510.aspx>

Bezpečnostní situace – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena. Dostupné z:<https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-situace.aspx>

Pořádkové jednotky a antikonfliktní týmy – Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2021 Policie ČR, všechna práva vyhrazena. Dostupné z:<https://www.policie.cz/clanek/poradkove-jednotky-a-antikonfliktni-tymy.aspx>

.

10 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Organizační struktura dle ZPPP č. 137/2009

Příloha č. 2 – Příloha k zákonu č. 273/2008 Sb. o Polici České republiky

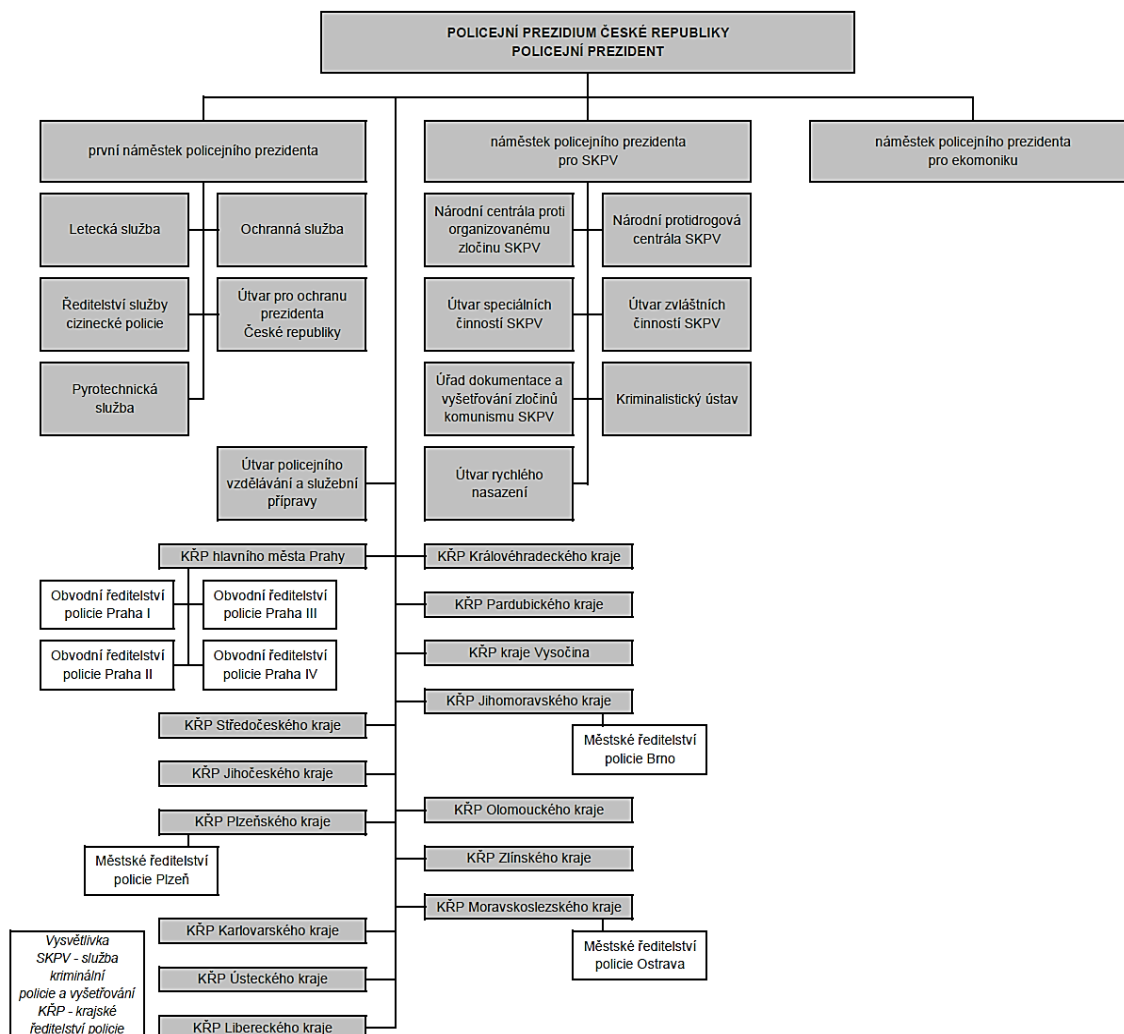
Příloha č. 3 – Služby Policie České republiky dle ZPPP č. 137/2009

Příloha č. 4 – Struktura pořádkové jednotky Středočeského kraje

Příloha č. 5 – Tabulka s informacemi o nasazení KPJ STČK

Příloha č. 6 – formulář vyhodnocení nasazení skupiny PJ STČK

Příloha č. 1 – Organizační struktura dle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 137/2009 v posledním znění

Názvy a sídla krajských ředitelství

1. Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy se sídlem v Praze.
2. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje se sídlem v Praze.
3. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích.
4. Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje se sídlem v Plzni.
5. Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje se sídlem v Karlových Varech.
6. Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem.
7. Krajské ředitelství policie Libereckého kraje se sídlem v Liberci.
8. Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové.
9. Krajské ředitelství policie Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích.
10. Krajské ředitelství policie kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě.
11. Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje se sídlem v Brně.
12. Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci.
13. Krajské ředitelství policie Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně.
14. Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě.

Příloha č. 3 – Služby Policie České republiky dle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 137/2009 o organizaci Policie České republiky v posledním znění

(1) V policii působí zejména

- a) služba pro zbraně a bezpečnostní materiál,*
- b) služba pořádkové policie,*
- c) pyrotechnická služba,*
- d) služba dopravní policie,*
- e) služba kriminální policie a vyšetřování,*
- f) kriminalistickotechnická a znalecká služba,*
- g) ochranná služba,*
- h) letecká služba,*
- i) služba rychlého nasazení,*
- j) služba cizinecké policie.*
- k)*

(2) Službu pro zbraně a bezpečnostní materiál tvoří

- a) ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Policejního prezidia České republiky,*
- b) odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál krajského ředitelství policie.*

(3) Službu pořádkové policie tvoří

- a) ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky,*
- b) v krajském ředitelství policie*
 - 1) odbor služby pořádkové policie,*
 - 2) speciální pořádková jednotka,*
 - 3) pohotovostní motorizovaná jednotka,*
 - 4) zásahová jednotka,*
 - 5) speciální jednotka,*
 - 6) oddělení hlídkové služby,*
 - 7) obvodní oddělení,*
- c) v městském ředitelství policie*
 - 1) oddělení hlídkové služby,*

- 2) *obvodní oddělení,*
- d) *v obvodním ředitelství policie*
 - 1) *oddělení hlídkové služby,*
 - 2) *místní oddělení.*
- (4) *Pyrotechnickou službu tvoří Pyrotechnická služba.*
- (5) *Službu dopravní policie tvoří*
 - a) *ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky,*
 - b) *v krajském ředitelství policie*
 - 1) *odbor služby dopravní policie,*
 - 2) *dopravní inspektorát,*
 - c) *dopravní inspektorát městského ředitelství policie,*
 - d) *dopravní inspektorát obvodního ředitelství policie.*
- (6) *Službu kriminální policie a vyšetřování tvoří*
 - a) *úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky,*
 - b) *Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování,*
 - c) *Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování,*
 - d) *Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování,*
 - e) *Útvar speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování,*
 - f) *Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu služby kriminální policie a vyšetřování,*
 - g) *v krajském ředitelství policie*
 - 1) *odbor obecné kriminality,*
 - 2) *odbor hospodářské kriminality,*
 - 3) *odbor operativní dokumentace,*
 - 4) *odbor technické ochrany,*
 - 5) *odbor analytiky a kybernetické kriminality,*
 - 6) *odbor vyšetřování dopravních nehod,*
 - 7) *oddělení obecné kriminality,*
 - 8) *oddělení hospodářské kriminality,*
 - 9) *oddělení analytiky a kybernetické kriminality,*

- h) v městském ředitelství policie
 - 1) oddělení obecné kriminality,
 - 2) oddělení hospodářské kriminality,
 - 3) oddělení analytiky a kybernetické kriminality,
- i) v obvodním ředitelství policie
 - 1) odbor obecné kriminality,
 - 2) odbor hospodářské kriminality,
 - 3) oddělení analytiky.

(7) Kriminalistickotechnickou a znaleckou službu tvoří

- a) Kriminalistický ústav,
- b) v krajském ředitelství policie
 - 1) odbor kriminalistické techniky a expertiz,
 - 2) oddělení kriminalistické techniky,
- c) oddělení kriminalistické techniky městského ředitelství policie,
- d) oddělení kriminalistické techniky obvodního ředitelství policie.

(8) Ochrannou službu tvoří

- a) Ochranná služba,
- b) Útvar pro ochranu prezidenta České republiky.

(9) Leteckou službu tvoří Letecká služba.

(10) Službu rychlého nasazení tvoří Útvar rychlého nasazení.

(11) Službu cizinecké policie tvoří

- a) Ředitelství služby cizinecké policie,
- b) odbor cizinecké policie krajského ředitelství policie.

Součástí příslušné služby policie je i organizační článek neuvedený v

odstavcích 2 až 11, pokud vykonává činnost jako organizační článek zde uvedený

Struktura pořádkové jednotky a velitele skupin pořádkové jednotky

**Čl. 1
Struktura pořádkové jednotky**

Velitel - Kraken 1

Zástupce velitele - Kraken 2

Instruktor - Kraken 3

- ▶ skupina dokumentace
- ▶ skupina kynologie
- ▶ eskortní skupina
- ▶ operativní skupina

Oddělení

pozn. VD = velitel družstva

Příloha č. 5 – tabulka s informacemi o nasazení KPJ STČK (vlastní)

Odbor služby pořádkové policie KŘPS	2017	2018	2019	2020	Celkem	%
Počet nasazení	63	90	78	33	264	
Počet nasazených policistů	2223	2573	2309	729		
Počet BO s využitím PJ, SPJ z jiného KŘP	3	6	4	0		
Počet nasazení policistů PJ, SPJ při BO z jiného KŘP	472	279	145	0		
Charakter a počet BO (bezpečnostní opatření)	63	90	78	33	264	
Riziková sportovní utkání	34	48	52	15	149	56%
Fotbal	21	24	25	9	79	53%
Hokej	13	24	27	6	70	47%
Opatření k doprovodu fanoušků	1	2	1	0	4	2%
Demonstrace, Shromáždění (extrémismus)	0	1	0	2	3	1%
Hudební produkce (extrémismus)	2	1	0	1	4	2%
Demonstrace, Shromáždění (ostatní)	4	2	0	2	8	3%
Technopárty	2	4	4	3	13	5%
Pátrací akce	0	1	0	2	3	1%
Součinnost s SKPV	10	8	4	3	25	9%
Ostatní (posílení výkonu atd.)	10	23	17	5	55	21%

Příloha č. 6 – formulář vyhodnocení nasazení skupiny PJ STČK

Příloha č. 1 k RŘ KŘP-S č. 9/2021

Označení organizačního článku
číslo jednací

Datum:
Počet listů:
Přílohy:

Vyhodnocení nasazení skupiny pořádkové jednotky

Název opatření:

.....
.....

Rozkaz ředitele KŘ policie Stč. Kraje č. :

Plán opatření vedoucího územního odboru č. :

Místo vyslání :

Datum vyslání :

Doba od-do (začátek a ukončení nasazení) :

Celkový počet odpracovaných hodin / počet hodin služební pohotovosti
: /

Počet zúčastněných policistů :

Velitel skupiny :

Počet policistů jiných PJ, SPJ :

Velitel skupiny :

Instruktaž (kdy, kde a kým provedena) :

.....

Kontrola výstroje a výzbroje (kdy, kde a kým provedena) :

.....

Stanovené úkoly (přesný časový sled událostí, trasa) :

1)

2)

3)

4)

5)

Použití výzev (doslovná formulace výzvy (s výstrahou); důvod použití výzvy-popsat situaci předcházející výzvě; proti komu byla výzva směřována; uvedení místa, času a kdo výzvu provedl) :

1)

2)

3)

Použití donucovacích prostředků (konkretizovat dle zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky; uvedení místa, času a kdo donucovací prostředky použil a výsledek)

1)

2)

Použití zbraně (konkretizovat dle zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky; uvedení místa, času a kdo zbraň použil + výsledek)

1)

2)

Počet osob omezených na osobní svobodě (uvedení důvodu) :

.....
.....

Počet eskortovaných osob / místo eskorty : /

Počet kontrolovaných osob / vozidel : /

Zranění policisty (identifikace zraněného; podrobně popsat rozsah zranění; okolnosti, za jakých ke zranění došlo; kdy, kde a kým bylo provedeno ošetření) :

1)

2)

3)

Škody na majetku policie (podrobně vyspecifikovat) :

1)

2)

3)

Počet ujetých km:

Ostatní (podstatné okolnosti dle vlastního uvážení) :

.....
.....

Příloha – jmenný seznam policistů:

.....

Zpracoval:

.....
(podpisová doložka)